Załącznik do Uchwały Nr XV/125/16
Rady Gminy Zembrzyce
z dnia 29 czerwca 2016 r.

STRATEGIA ROZWOJU GMINY ZEMBRZYCE NA LATA 2016-2023

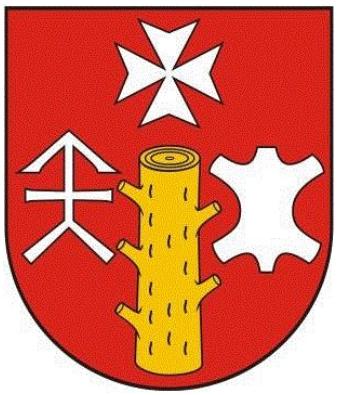

Zembrzyce 2016

Strategia wdrożenia wykonana przez :

Art of Finance Doradztwo Biznesowe Szczepan Brzeski
ul. Pomorska 10/4, 30-039 Kraków
tel. (12) 410 00 67, fax. (12) 410 00 68
biuro@aof.pl

Spis treści

1. Wprowadzenie 4
1.1. Założenia 4
1.2. Organizacja procesu 5
1.3. Identyfikacja głównych kierunków rozwoju 5
1.4. Konsultacje społeczne 6
2.Diagnoza stanu istniejącego - charakterystyka społeczno-gospodarcza 7
2.1. Położenie 7
2.2. Klimat 12
2.3. Analiza demograficzna 13
2.4. Gospodarka 18
2.5. Rynek pracy 20
2.6. Oświata 22
2.7. Ochrona zdrowia 24
2.8. Kultura 25
2.9. Sport 25
2.10. Turystyka 26
2.11. Sieć drogowa 28
2.12. Sieć kolejowa 29
2.13. Infrastruktura komunalna 29
2.14. Bezpieczeństwo i porządek publiczny 29
3. Konsultacje społeczne 30
4. Analiza SWOT 33
5. Strategiczny Program Działań 38
6. Misja i Wizja Rozwoju Gminy Zembrzyce 40
7. Obszar strategiczny I - Infrastruktura i ochrona środowiska. 41
8. Obszar strategiczny II - Przedsiębiorczość i rynek pracy. 44
9. Obszar strategiczny III – Polityka społeczna, zdrowie i edukacja 46
10. Obszar strategiczny IV – Gmina atrakcyjna dla mieszkańców i odwiedzających – kultura, sport, turystyka i promocja. 49
11. Obszar strategiczny V – Nowoczesne zarządzanie publiczne 52
12. Zgodność z regionalnymi i krajowymi dokumentami strategicznymi. 53
12.1. Ramy instytucjonalne lokalnej polityki rozwoju 53
12.2. Nadrzędne dokumenty strategiczne 54
12.3. Strategie Zintegrowane 55
12.4. Strategia Rozwoju Województwa Małopolskiego 56
12.5. Subregionalny Program Rozwoju 2014-2020 58
13. Procedury monitorowania, wdrażania i aktualizacji strategii. 60
13.1. Poziom organizacyjny 60
13.2. Poziom merytoryczny 63
13.3. Poziom społeczny 63

1. Wprowadzenie

1.1. Założenia

Przedstawiana Strategia Rozwoju Gminy Zembrzyce na lata 2016-2023 powstała w odpowiedzi na potrzebę aktualizacji i weryfikacji zapisów Strategii Rozwoju Gminy Zembrzyce na lata 2009-2015. Obecna sytuacja społeczno – gospodarcza regionu oraz kraju, zmieniające się uwarunkowania rynkowe, pojawiające się nowe możliwości współfinansowania inwestycji w ramach kolejnej perspektywy finansowej dla funduszów z Unii Europejskiej na lata 2014-2020, sprawiły, iż niezbędne było opracowanie nowego dokumentu wyznaczającego strategiczne cele i kierunki rozwoju dla regionu Zembrzyc.

Należy również zaznaczyć, iż planowanie strategiczne stanowi jeden z podstawowych i najistotniejszych warunków sprawnego i efektywnego zarządzania jednostką samorządu terytorialnego. Planowanie pomaga racjonalnie gospodarować posiadanymi zasobami, a także przewidywać problemy, jakie mogą się pojawić w przyszłości, by odpowiednio wcześnie zacząć im przeciwdziałać. Strategia rozwoju pozwala uporządkować i rozłożyć w czasie planowane działania. Strategiczne podejście do planowania rozwoju jednostki samorządu terytorialnego jest niezwykle istotne w aspekcie ubiegania się o środki zewnętrzne, w tym o środki strukturalne Unii Europejskiej.

Strategia Rozwoju Gminy Zembrzyce jest podstawowym dokumentem planistycznym określającym najważniejsze kierunki rozwoju społeczno-gospodarczego gminy. Strategia wyznacza cele oraz identyfikuje obszary uznane za kluczowe z punktu widzenia poprawy poziomu życia mieszkańców, konkurencyjności podmiotów oraz wzrostu potencjału stymulującego rozwój społeczno-gospodarczy.

Opracowanie Strategii Rozwoju Gminy Zembrzyce na lata 2016-2023 jest wynikiem aktywnego udziału szerokiej reprezentacji środowisk publicznych i społeczno-gospodarczych Gminy Zembrzyce pod kierunkiem moderatorów. W wyniku takiej pracy powstał dokument, który będzie mieć niezwykle użyteczny charakter i odpowiadać na rzeczywiste potrzeby społeczności lokalnej, wprowadzając zmodyfikowane mechanizmy, przyczyniające się do wzrostu jakości życia mieszkańców i rozwoju gospodarki lokalnej. Partnerstwo lokalne zbudowane w ramach takiego projektu, będzie zrealizowaniem jednej z kluczowych zasad polityki zrównoważonego rozwoju.

Strategia Rozwoju Gminy Zembrzyce, definiująca kierunki rozwoju w perspektywie czasowej 2016-2023, i zawiera m.in. następujące elementy:

- diagnozę istniejącego potencjału gminy
- wyniki konsultacji społecznych
- analizę mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń Gminy Zembrzyce
- misję, wizję i cele strategiczne Zembrzyc, określające perspektywy rozwojowe gminy

- propozycję kluczowych przedsięwzięć strategicznych planowanych do realizacji w perspektywie długookresowej
- zasady wdrażania, monitoringu i aktualizacji dokumentu.

Ponadto w dokumencie zostały przedstawione punkty zbieżne z dokumentami o charakterze strategicznym szczebla powiatowego, wojewódzkiego i krajowego. Autorzy opracowania wykazali zgodność Strategii Rozwoju Gminy Zembrzyce m.in. z następującymi dokumentami:
- na szczeblu krajowym - średniookresowa Strategia Rozwoju Kraju 2020: Aktywne społeczeństwo, konkurencyjna gospodarka, sprawne Państwo
- na szczeblu regionalnym - ze Strategią Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2011-2020

Założeniem zastosowanym na potrzeby niniejszego dokumentu strategicznego była spójność celów strategicznych i operacyjnych Strategii z Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020, na podstawie którego można aplikować o fundusze strukturalne Unii Europejskiej.

Przyjęta metodyka procesu tworzenia „Strategii Rozwoju Gminy Zembrzyce na lata 2016-2023" oparta została na powszechnie stosowanej partnersko-eksperckiej zasadzie budowy planów strategicznych, oddającej oczekiwania społeczności lokalnej oraz zewnętrznych instytucji wspomagających rozwój.

1.2. Organizacja procesu

Wszystkie etapy planowania strategicznego są ważne. Jednakże dwa z nich mają zasadnicze znaczenie: organizacja procesu oraz tworzenie planów działań.
Idea planowania strategicznego promowana przez instytucje europejskie oparta jest na szerokim partnerstwie lokalnym, wspieranym przez konsultantów zewnętrznych. Zatem tak istotne stało się zaangażowanie do tego procesu lokalnych liderów społeczno-gospodarczych.
W skład grupy pracującej przy Strategii weszli przedstawiciele władz samorządowych, urzędnicy i radni, przedstawiciele szkół, instytucji polityki społecznej, ochrony zdrowia, reprezentanci sfery biznesu, lokalnych organizacji pozarządowych oraz przedstawiciele instytucji użyteczności publicznej. Dzięki dużej liczebności osób zaangażowanych w planowanie i tworzenie Strategii zapewniono pełną reprezentację społeczności lokalnej, a praca warsztatowa przebiegała efektywnie.

1.3. Identyfikacja głównych kierunków rozwoju

Zakończenie prac diagnostycznych stało się zarazem punktem wyjścia do rozpoczęcia realizacji Etapu związanego z budową Strategicznego Programu Działań. Na podstawie diagnozy stanu obecnego, analizy SWOT oraz wyników konsultacji społecznych została sformułowana misja oraz wizja rozwoju gminy w długookresowej perspektywie czasowej.

Misja (cel generalny) wskazuje generalny kierunek, w którym zamierza podążać gmina. Misja określa w sposób ogólny co gmina ma zamiar osiągnąć w założonym horyzoncie czasowym. Natomiast wizja rozwoju przedstawia pożądany stan przyszłości gminy na koniec założonego horyzontu czasowego.
Z misji wynikają cele strategiczne (obszary priorytetowe), których realizacja jest niezbędna do osiągnięcia założonej misji. Cele strategiczne będą realizowane poprzez konkretne działania.

1.4. Konsultacje społeczne

Przy tak ważnym planowaniu kierunków rozwoju gminy Zembrzyce, niezbędne były konsultacje społeczne i ścisła współpraca ze społecznością lokalną, znającą doskonale potrzeby rozwojowe gminy. Konsultacje społeczne przeprowadzone były za pomocą badania ankietowego oraz obejmowały także organizację warsztatów strategicznych z udziałem liderów lokalnej społeczności, na których wypracowane zostały generalne kierunki działań gminy, przy uwzględnieniu opinii mieszkańców wyrażonych w ankietach. Warsztaty strategiczne były prowadzone w okresie październik-listopad 2015 r.

2.Diagnoza stanu istniejącego - charakterystyka społeczno-gospodarcza

2.1. Położenie

Gmina Zembrzyce położona jest w województwie małopolskim, w powiecie suskim, w dolinie rzeki Skawy, potoku Paleczka, oraz potoku Tarnawka w obrębie 2 jednostek fizyczno-geograficznych Beskidów Zachodnich. Gmina Zembrzyce zajmuje powierzchnię 39,9 km2 o kształcie wydłużonym: długości na linii wschód - zachód ok. 15 km i szerokości 1-7 km. Gmina położona w północnej części powiatu suskiego (granica z powiatem wadowickim), w województwie małopolskim. Oddalona jest od siedziby województwa - Krakowa o ok. 50 km (w kierunku północno-wschodnim), od siedziby powiatu - Sucha Beskidzka o 5 - 15 km (w kierunku południowym).
W skład gminy wchodzą sołectwa: Tarnawa Górna, Śleszowice, Tarnawa Dolna, Zembrzyce i Marcówka. Od południowego zachodu gmina graniczy z wsią Krzeszów (w gminie Stryszawa), od południa z miastami Sucha Beskidzka i Maków Podhalański, od wschodu z gminą Budzów, od północy z sołectwami Stryszów, Dąbrówka (w gminie Stryszów) i Skawce, Mucharz, Jaszczurowa (w gminie Mucharz), od północnego zachodu z sołectwem Ponikiew (gmina Wadowice).

Rysunek 1 Województwo Małopolskie

Źródło: www.gminy.pl

Gmina położona jest na obszarze dwóch regionów: cześć północno-zachodnia - Beskid Mały (pasmo Leskowca), część centralna i wschodnia - Beskid Makowski inaczej Średni (w centrum pasmo Żurawnicy, na wschodzie pasma Chełmu i Makowskiej Góry, rozdzielone doliną Paleczki).

Beskid Mały – to fragment południowo-wschodni stromego stoku kulminacji Leskowca (918 m n.p.m.) stanowiącego najwyższe, kończące wschodnie wzniesienie Beskidu Małego. U podnóża stoku, w strefie przejściowej Beskidu Średniego: strefa podmokłości stałych (wieś Tarnawa Górna).

Beskid Średni – wzniesienia obejmują centralną i wschodnią część Gminy, stanowią zewnętrzną krawędź płaszczowiny magurskiej nasuniętej na utwory płaszczowiny śląskiej.

Wzniesienia przebiegają równoleżnikowo – na zachód od doliny Skawy w pasmach: Tarnawskiej Góry i fragment pasma Żurawnicy rozdzielone doliną potoku Tarnawka; na wschód fragmenty pasma Chełmu i Koskowej Góry rozdzielone doliną potoku Paleczka. Grzbiety głównych pasm płaskie, wąskie, ze słabo zaznaczonymi kulminacjami (500–600 m n.p.m) opadające stromo w kierunku dolin. Stoki o spadkach w górnych partiach powyżej 20%, w dolinach 9–15%, pocięte gęstą siecią drobnych cieków stałych i okresowych. Wzniesienia Beskidu Średniego rozdziela dolina rzeki Skawy.

Poszczególne sołectwa maja zróżnicowaną wielkość i gęstość zaludnienia. Wieś Zembrzyce wyróżnia sie zwartym systemem zabudowy o wyraźnym charakterze małomiasteczkowym w rejonie placu centralnego (rynku). Marcówka ma charakter rozproszony, w pozostałych sołectwach występuje niewielki stopień rozproszenia, zabudowa wiejska rozciąga sie pasmowo wzdłuż głównych dróg i częściowo na stokach w postaci przysiółków.

Rysunek 2 Gmina Zembrzyce

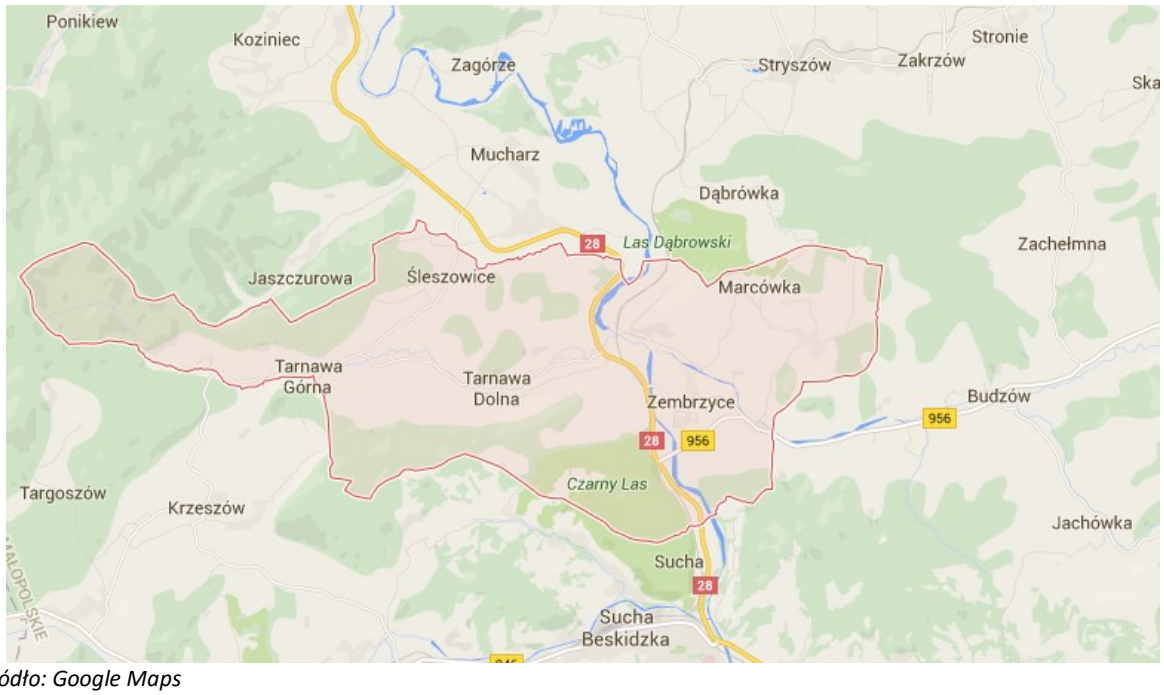

Źródło: Google Maps

Na całym obszarze, a szczególnie w centralnym obszarze Zembrzyc, występuje przemieszanie zabudowy mieszkalnej z zagrodową i rzemieślniczą. Poza zabudową usługową skoncentrowaną w centrum wsi Zembrzyce brak jest ukształtowanych wiejskich centrów usługowych.

Główny układ drogowy zapewnia gminie powiązania z sąsiednimi miastami (Sucha Beskidzka, Wadowice) oraz z stolicą województwa małopolskiego Krakowem. Gminę przecina droga krajowa nr 28 (DK28) – przebiegająca przez województwa: małopolskie oraz podkarpackie nazywana trasą karpacką oraz droga wojewódzka nr 956 (DW956) łącząca miejscowość Biertowice, położoną przy drodze krajowej DK52 z Zembrzycami przy drodze krajowej DK28.

W latach 1881-1884 wybudowano linie Kraków – Kalwaria – Sucha Beskidzka – Chabówka. W wyniku realizacji linii kolejowej z przystankiem Zembrzyce, gmina zyskała znaczące połączenie zewnętrzne co spowodowało, że rejon stał się obszarem działalności produkcyjno-gospodarczej, początkowo opartej głównie o przetwórstwo drzewne.

Większość powierzchni gminy stanowi tzw. obszar „otwarty" upraw polowych, lasów i dróg z zabudową rolniczą skupioną w mniejszych lub większych przysiółkach, na zachód od doliny Skawy objęty ochroną prawną w granicach obszaru chronionego Parku Krajobrazowego Beskidu Małego wraz z otuliną. Granice administracyjne jednostki przebiegają na przeważającej długości wzdłuż granic naturalnych (grzbiety wzniesień i doliny cieków wodnych).

Miejscowość Zembrzyce

Zembrzyce założone zostały w pierwszej połowie XIV wieku, w wyniku kolonizacji przeprowadzonej przez Mikołaja z Benkowic, na terenach nadanych mu przez księcia oświęcimskiego Jana I. Następnie obszar ten wszedł w skład księstwa zatorskiego. Najciekawsza jest historia wsi Zembrzyce, którą w roku 1530 jeden z właścicieli, Jan Zembrzycki, zapisał królowi Zygmuntowi Staremu. Tenże Zembrzycki uzyskał zgodę króla na zmianę nazwy wsi z Zubrzyce na Zembrzyce. Odtąd królewszczyzna zembrzycka dzierżawiona była kolejno przez różnych przedstawicieli drobnej szlachty, aż do roku 1608, kiedy to weszła w skład wielkiego latyfundium Komorowskich – państwa suskiego. Do dóbr suskich należały także Marcówka i Tarnawa. Jedynie Śleszowice od XVI wieku wchodziły w skład starostwa barwałdzkiego. Po rozbiorach wsie dawnego państwa suskiego utrzymały się w rękach prywatnych aż do 1945 roku, zaś Śleszowice przejął skarb austriacki sprzedając je następnie właścicielom prywatnym. Wieś Zembrzyce jest najstarszą wsią obecnego powiatu suskiego. Dzięki zabiegom właścicieli w 1533 w Zembrzycach erygowana została parafia. Od XVI wieku wielokrotnie zmieniali sie właściciele wsi.

Na początku XX wieku Zembrzyce stały się znaczącym ośrodkiem garbarstwa. Ostatnie lata to okres bardzo dynamicznego rozwoju Zembrzyc. Sprzyja temu budowa, która jest praktycznie na ukończeniu, Zbiornika Wodnego Świnna Poręba po części znajdującego się na obszarze Zembrzyc. Zembrzyce są najliczniejszą wsią Gminy, a liczba mieszkańców wynosi 2 215 osób. Do sołectwa Zembrzyce przynależą również przysiółki: Bace, Koźle Zembrzyckie, Ruski – Grygle, Zarębki Skawieckie, Zarębki – Pilchówka i Dąbie.

Miejscowość Zembrzyce, pod względem geograficznym, położona jest na północ od Suchej Beskidzkiej w szerokiej kotlinie, niedaleko ujścia potoku Paleczka do rzeki Skawy, w Beskidzie Makowskim. Natomiast pod względem administracyjnym miejscowość położona jest w zachodniej części województwa małopolskiego w powiecie suskim, z przynależnością do Gminy Zembrzyce. W latach 1975-1998 miejscowość administracyjnie należała do województwa bielskiego.

Miejscowość Marcówka

Marcówka to wieś położona w Beskidzie Makowskim, na południowych stokach Chełmu (604 m n.p.m), częściowo na stokach Sosnówki (538m).

Początki Marcówki sięgają końca XIV wieku. W roku 1493 wymieniana jest wśród dóbr Stanisława Słupskiego, w tym czasie właściciela Suchej, Stryszawy, Tarnawy i Stryszowa. Została ona osadzona prawdopodobnie w II połowie XV w. W tym czasie w górnych polaniastych częściach obecnej wsi zaczęli osiedlać się wołosi, zakładając w lasach tzw. zarąbki tj. osiedla powstałe w wyniku wykarczowania lasu. W ciągu wieków wieś często zmieniała właścicieli.
W pierwszych latach istnienia wieś należała do parafii p.w. św. Wawrzyńca w Kleczy, a od 1529 r. do parafii p.w. św. Mikołaja w Stryszowie (od 1767 r. kościół stryszowski nosi wezwanie św. Jana Kantego). Przed rokiem 1608 Marcówka weszła w skład tzw. państwa suskiego. W roku 1674 jako właścicieli wsi wymienia się Ruseckich herbu Zadora. W roku 1709 wieś kupiła Anna Konstancja Wielopolska, która przekazała synowi, a który odsprzedał Zembrzyce wraz z Marcówką Franciszkowi Michałowi Dembińskiemu. Wdowa po nim przekazała wieś synowi Józefowi, który został duchownym. Był m. in. Proboszczem w Stryszowie i to on rozpoczął w 1772 r. budowę kościoła w Marcówce. Następnie wieś została wydzierżawiona niejakiemu -Żuławskiemu. W XIX w. wieś znalazła się w rękach rodziny Znamięckich. Po 1850 r. właścicielem był Franciszek Znamięcki, po jego śmierci spadkobierczynią dóbr w Zembrzycach i Marcówce została Teofila Znamięcka (zmarła w 1903 r.). Od 1867 r. do 1924 Marcówka wchodziła w skład powiatu żywieckiego; od 1924 r. do 1932 – do powiatu makowskiego, od 1932 do 1956 ponownie do powiatu żywieckiego, a od 1956 r. do powiatu suskiego.
Ludność tutejszą zaliczamy do górali zwanych Babiogórcami. Mieszkańcy zajmowali się rolnictwem i wyrobami z drzewa. Marcówka jest wsią górską z zabudową rozmieszczoną w terenie o urozmaiconej konfiguracji, poprzecinanym licznymi wąwozami i parowami. Większe skupiska lasów porastają wyższe partie stoków górskich w północnej i wschodniej części wsi. Są to lasy mieszane z przewagą drzewostanu iglastego. Osią hydrograficzną obszaru jest potok Palczyca, prawobrzeżny dopływ Paleczki, prawobrzeżnego dopływu Skawy. Palczyca płynie przez środkową część Marcówki, sięgając poprzez liczne swoje dopływy do większości przysiółków. Cieki wodne mają charakter górskich potoków.
Zagrody wiejskie tworzą szereg przysiółków zróżnicowanej wielkości. Dominuje współczesna, bezstylowa zabudowa mieszkalna i gospodarcza. Wieś Marcówka należy do sołectwa o tej samej nazwie i składa sie z przysiółków: Dąbrowy, Sosnówka, Janikówka, Kowalówka, Jasioty, Jochymy, Lipowe, Wróblówka.

Miejscowość Śleszowice

Śleszowice to stara królewska wieś powstała w XIV wieku w okresie kolonizacji doliny Skawy przez Mikołaja z Benkowic na terenach ofiarowanych mu przez księcia oświęcimskiego Jana Scholastyka. Śleszowice to nieduża wieś położona na pograniczu Beskidu Małego i Średniego. Wieś dzieli się na Śleszowice Dolne, graniczące z Mucharzem oraz Śleszowice Górne, oddzielające Tarnawę Dolną od Górnej.
W latach 1772-1918 Śleszowice były wioską w Galicji austriackiej w obwodzie wadowickim, a po 1867 r., po podziale obwodów na powiaty, należały do powiatu wadowickiego. W latach 90-tych XIX w. wieś liczyła 133 domy i 879 mieszkańców (349 mężczyzn i 480 kobiet), posiadała tartak i 5 karczm. Śleszowice Górne stanowiły własność Gabrysiewiczów (których grobowiec znajduje się na cmentarzu w Mucharzu), Śleszowice Dolne były zaś własnością Mehlów. Na przełomie XIX i XX w. nastąpiła emigracja części mieszkańców wsi do Ameryki. W 1939 r. Śleszowice zostały włączone do powiatu bielskiego w Rzeszy (granica z Generalnym Gubernatorstwem biegła wzdłuż pobliskiej rzeki Skawy). W latach II Wojny Światowej Niemcy dokonali deportacji mieszkańców wsi do obozów pracy przymusowej w Rzeszy, a na ich miejsce sprowadzono osadników niemieckich. Od zakończenia wojny w roku 1945 r. do roku 1975 r. Śleszowice znajdowały sie w województwie krakowskim. W latach 1975-1998 miejscowość położona była w województwie bielskim.
Parafia w Śleszowicach została erygowana 4 kwietnia 1999 r. Kościół powstał w latach 1981 – 1996. W 1981 r. kamień węgielny pod powstającą świątynię poświęcił ks. kardynał Franciszek Macharski. On również odprawił pierwszą mszę świętą na placu budowy i dokonał poświęcenia miejsca i fundamentów, co nastąpiło 8 sierpnia 1982 r. Kościół początkowo funkcjonował jako filia parafii w Mucharzu. Kościół jest murowany, o nowoczesnej bryle architektonicznej.

Miejscowość Tarnawa Dolna

Miejscowość Tarnawa Dolna położona jest pod względem geograficznym na północ od Suchej Beskidzkiej, na zboczach Góry Prorokowej i Tarnawskiej Góry, które rozdziela potok Tarnawka – dopływ rzeki Skawy, a także na małym odcinku nad rzeką Skawą, w Beskidzie Makowskim. Graniczy: od wschodu z Zembrzycami, od południa z Suchą Beskidzką, od zachodu ze Śleszowicami, od północy z Mucharzem. Natomiast pod względem administracyjnym miejscowość położona jest w zachodniej części województwa małopolskiego w powiecie suskim, z przynależnością do Gminy Zembrzyce.
Tarnawa Dolna powstała później niż Śleszowice. W XVI w. jej posiadaczem był Jan Przypkowski. Na początku XVII w. Tarnawa drogą kupna przeszła w ręce Komorowskich i należała do każdorazowych posiadaczy ziem suskich.
W latach 1975-1998 miejscowość administracyjnie należała do województwa bielskiego. W latach 1772-1918 Tarnawa Dolna była wioską w Galicji austriackiej w obwodzie wadowickim. W 1867 r., po podziale obwodów na powiaty, Tarnawa Dolna została przyłączona do powiatu żywieckiego, a od 1891 r. należała do powiatu wadowickiego. Na przełomie XIX i XX w. nastąpiła emigracja części mieszkańców wsi do Ameryki. W 1939 r. Tarnawa Dolna została włączona do powiatu bielskiego w Rzeszy (granica z Generalnym Gubernatorstwem biegła wzdłuż pobliskiej rzeki Skawy). Nazwę wsi okupanci zmienili na Nieder Tarnau. W lipcu 1943 r. Niemcy dokonali deportacji mieszkańców wsi do obozów pracy przymusowej w Rzeszy, a na ich miejsce sprowadzono osadników niemieckich. Od

zakończenia wojny w 1945 r. do 1975 r. Tarnawa Dolna znajdowała się w województwie krakowskim. W latach 1975-1998 miejscowość położona była w województwie bielskim. Ludność tutejszą zaliczamy do górali Babiogórskich. Mieszkańcy zajmowali się rolnictwem i wyrobami z drzewa. Od 1945 r. wydobywano kamień dla budownictwa pod Bielową Grapą, a od 1960 r. na Basiówce. Aktualnie kamieniołomy są nieczynne. Ostatnia dekada to okres bardzo dynamicznego rozwoju Tarnawy Dolnej. Mieszkańcy pracując zawodowo w kopalniach na Śląsku, czy za granicą – zarobione pieniądze w znacznej części przeznaczyli na rozbudowę domów i ich unowocześnienie. Powstały również prywatne zakłady, dobrze prosperujące. Rozwojowi sprzyja również utworzenie Zbiornika Wodnego Świnna Poręba po części znajdującego się na obszarze Tarnawy Dolnej. Tarnawa Dolna pod względem powierzchni jest największą wsią Gminy Zembrzyce, a pod względem liczby mieszkańców na drugim miejscu za Zembrzycami.
W latach 1840-43 wybudowano drewniany kościółek parafialny pw. św. Jana Kantego ufundowany przez Jana Wielopolskiego. Obecny kościół, wybudowany w latach 1878-82 w stylu neoromańskim, ufundował Władysław Branicki. Znajdują się w nim dwie kaplice z przełomu XVIII/XIX wieku, a w ołtarzu głównym jest obraz Matki Bożej Przemiany i Uzdrowienia. Podczas II wojny światowej kościół ten został częściowo uszkodzony.

Miejscowość Tarnawa Górna

Tarnawa Górna została założona na początku XVII w. w ramach akcji osiedleńczej, prowadzonej pod Leskowcem przez Komorowskich z Suchej, jako typowy zarębek wołoski. W dokumentach osada ta występowała pod nazwą Redz lub Rec. Jest ona położona na pograniczu Beskidu Małego i Makowskiego, wzdłuż lewego dopływu Skawy – Tarnawki.
Tarnawa jest wsią o układzie pasmowym, z zabudową luźno rozmieszczoną w dolinie wzdłuż głównej drogi lub nieco powyżej na stokach. Osią hydrograficzną obszaru jest potok Tarnawka, dopływ Skawy. Równolegle do jego cieku poprowadzony został główny ciąg komunikacji wsi a także częściowo południowa granica miejscowości z Krzeszowem. Opadające do doliny stoki górskie zajęte są przez tereny rolnicze lub lasy. Obszar miejscowości można podzielić na dwie części: wschodnią – pomiędzy przysiółkiem „Jony" i przysiółkiem „Podpagórek" (na jej terenie położona jest zabudowa, rozciągają się rozłogi pól uprawnych) i zachodnia – pomiędzy przysiółkiem „Podpagórek" i Harańczykowa Góra, prawie całkowicie zalesiona. Wschodnia część wsi jest terenem dolinnym, a część zachodnia obszarem górzystym obejmującym strome zbocza Harańczykowej Góry. Wyżej położone partie w części wschodniej pokryte są rzadkim lasem, zachodnie to duży obszar zwartego lasu górskiego z dominacją świerka.

2.2. Klimat

Warunki klimatyczne wg klasyfikacji Hessa – klimat umiarkowanie ciepły o średniej temperaturze od + 8 do + 6 C, rocznej sumie opadów 800–1000 mm, długości okresu wegetacyjnego 220 – 190 dni.

2.3. Analiza demograficzna

Liczba ludności gminy na koniec poszczególnych lat została przedstawiona w poniższej tabeli.

Tabela 1 Liczba mieszkańców Gminy Zembrzyce

	2010	2011	2012	2013	2014
Ogółem	**5 642**	**5 658**	**5 623**	**5 618**	**5 625**
miejscowość Zembrzyce, w tym:	**2 229**	**2 236**	**2 211**	**2 217**	**2 215**
mężczyźni	1 098	1 099	1 087	1 091	1 091
kobiety	1 131	1 137	1 124	1 126	1 124
pozostałe miejscowości w Gminie, w tym:	**3 413**	**3 422**	**3 412**	**3 401**	**3 410**
mężczyźni	1 675	1 686	1 672	1 669	1 674
kobiety	1 7 38	1 736	1 740	1 732	1 733

Źródło: Bank Danych Regionalnych, Główny Urząd Statystyczny.

Analizując okres ostatnich 5 lat zauważa się niewielki spadek ilości mieszkańców ogółem w gminie Zembrzyce.

Wykres 1 Liczba mieszkańców Gminy Zembrzyce w latach 2010-2014.

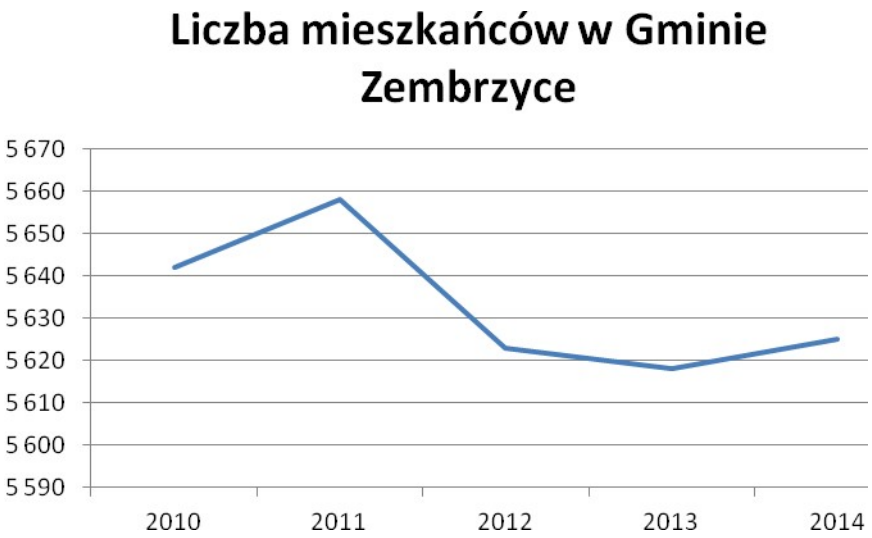

Źródło: Bank Danych Regionalnych, Główny Urząd Statystyczny.

Co ciekawe niewielki spadek zauważa się przy analizie mieszkańców stolicy Gminy-Zembrzycach. Analizując pozostałe miejscowości wchodzące w skład gminy ilość mieszkańców jest stabilna - nie ma ani tendencji wzrostowych ani spadkowych.

Wykres 2 Liczba mieszkańców miejscowości Zembrzyce w latach 2010-2014

Źródło: Bank Danych Regionalnych, Główny Urząd Statystyczny.

Wykres 3 Liczba mieszkańców pozostałych miejscowości (Tarnawa Górna, Tarnawa Dolna, Śleszowice, Marcówka) w latach 2010-2014.

Źródło: Bank Danych Regionalnych, Główny Urząd Statystyczny.

Poniżej przedstawia się ludność mieszkańców w rozbiciu na pozostałe miejscowości Gminy. Można zauważyć, że po Zembrzycach, drugą co do wielkości miejscowością jest Tarnawa Dolna. Najmniej mieszkańców liczy miejscowość Tarnawa Górna.

Tabela 2 Ilość mieszkańców w pozostałych miejscowościach Gminy

Marcówka

Rok	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
2010	705	355	350
2011	718	360	358
2012	709	352	357
2013	709	360	349
2014	713	356	354
Śleszowice			
Rok	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
2010	849	418	431
2011	845	420	425
2012	841	414	427
2013	839	410	429
2014	844	414	430
Tarnawa Dolna			
Rok	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
2010	1494	724	770
2011	1496	729	767
2012	1500	729	771
2013	1489	725	764
2014	1490	731	759
Tarnowa Górna			
Rok	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
2010	365	178	187
2011	363	177	186
2012	362	177	185
2013	364	174	190
2014	363	173	190

Źródło: Źródło: Bank Danych Regionalnych, Główny Urząd Statystyczny.

Wg prognozy w kolejnych latach należy spodziewać się niewielkiego spadku liczby ludności w gminie Zembrzyce. W roku 2023 prognozowana liczba mieszkańców gminy powinna kształtować się na poziomie 5 600 osób.

Jednym z powodów spadku ilości mieszkańców może być wskaźnik przyrostu naturalnego w gminie Zembrzyce. Na przestrzeni ostatnich kilku lat, zauważa się iż w każdym roku ilość urodzeń jest raczej porównywalna do ilości zgonów. Za okres 5 ostatnich lat wskaźnik ten utrzymuje się na plusie. Należy jednak zaznaczyć, iż społeczeństwo Gminy się starzeje więc wskaźnik zgonów w najbliższych latach może być zdecydowanie większy niż wskaźnik urodzeń.

Tabela 3 Przyrost naturalny w gminie Zembrzyce

	2010	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**
Urodzenia	55	59	55	65	62
Zgony	45	55	62	50	70
wskaźnik przyrostu naturalnego	0,18	0,07	-0,12	0,27	-0,14

Źródło: Bank Danych Regionalnych, Główny Urząd Statystyczny.

Ponadto wpływ na spadek liczby mieszkańców mogą mieć takie czynniki jak:
- migracje młodych ludzi do większych miast (w szczególności Krakowa, Katowic),
- brak odpowiedniej infrastruktury pozwalającej na osiedlenia się na tym terenie - budownictwo mieszkaniowe, itp.
- brak odpowiedniej i wystarczającej ilości infrastruktury społecznej - żłobki, przedszkola.

Coraz poważniejszym problemem w gminie staje wyjazd młodych ludzi za granicę. Saldo rejestrowanej migracji zagranicznej w ostatnich latach ma wartości ujemne. Należy podkreślić, iż wartości tych wskaźników są zapewne mocno zaniżone w stosunku do wartości rzeczywistych z uwagi na nie zmienianie przez osoby emigrujące adresu zamieszkania.

Tabela 4 Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem

	Ludność w wieku przedprodukcyjnym	**Ludność w wieku produkcyjnym**	**Ludność w wieku poprodukcyjnym**
Gmina Zembrzyce	15,59%	65,96%	18,45%
Powiat Suski	16,91%	65,96%	17,12%
Województwo Małopolskie	17,8%	63,0%	19,2%

Źródło: Bank Danych Regionalnych, Główny Urząd Statystyczny.

Prawie 16% mieszkańców Gminy Zembrzyce to ludność w wieku przedprodukcyjnym, w porównaniu ze średnią dla powiatu suskiego to odrobinę słabszy wynik, ale w porównaniu ze średnią dla województwa małopolskiego, różnice są już nieco większe i wynoszą ponad 2%. Nieco inaczej kształtuje się procentowy udział ludności w wieku poprodukcyjnym: jest on większy niż wskaźnik dla powiatu ale mniejszy niż wskaźnik dla województwa. Gmina Zembrzyce natomiast w strukturze ludności w wieku produkcyjnym, ma taki sam wskaźnik jak dla powiatu, który wynosi 65,96% i większy niż wskaźnik dla województwa, który wynosi 63%.

Poniżej przedstawia się jeszcze dane z podziałem na ludność w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym w podziale na poszczególne miejscowości Gminy Zembrzyce.

Tabela 5 Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem w poszczególnych miejscowościach Gminy Zembrzyce

Miejscowość Zembrzyce						
Rok	Mężczyźni			Kobiety		
	w wieku przedprodukcyjnym	w wieku produkcyjnym	w wieku poprodukcyjnym	w wieku przedprodukcyjnym	w wieku produkcyjnym	w wieku poprodukcyjnym
2010	148	839	111	129	717	285
2011	146	842	111	136	711	290
2012	142	837	108	134	697	293

2013	148	821	122	140	685	301
2014	147	811	133	139	681	304
Pozostałe miejscowości: Marcówka						
Rok	Mężczyźni			Kobiety		
	w wieku przedprodukcyjnym	w wieku produkcyjnym	w wieku poprodukcyjnym	w wieku przedprodukcyjnym	w wieku produkcyjnym	w wieku poprodukcyjnym
2010	65	256	34	50	232	68
2011	69	263	28	51	234	73
2012	69	262	28	52	236	69
2013	66	262	32	47	234	68
2014	64	267	28	50	234	70
Pozostałe miejscowości: Śleszowice						
Rok	Mężczyźni			Kobiety		
	w wieku przedprodukcyjnym	w wieku produkcyjnym	w wieku poprodukcyjnym	w wieku przedprodukcyjnym	w wieku produkcyjnym	w wieku poprodukcyjnym
2010	62	314	42	60	293	78
2011	60	314	46	56	296	73
2012	58	311	45	61	287	79
2013	55	312	43	61	281	87
2014	57	314	43	60	282	88
Pozostałe miejscowości: Tarnawa Dolna						
Rok	Mężczyźni			Kobiety		
	w wieku przedprodukcyjnym	w wieku produkcyjnym	w wieku poprodukcyjnym	w wieku przedprodukcyjnym	w wieku produkcyjnym	w wieku poprodukcyjnym
2010	104	551	69	114	497	152
2011	98	561	70	107	492	168
2012	95	558	76	103	495	173
2013	88	562	75	100	492	172
2014	88	567	76	95	491	173
Pozostałe miejscowości: Tarnawa Górna						
Rok	Mężczyźni			Kobiety		
	w wieku przedprodukcyjnym	w wieku produkcyjnym	w wieku poprodukcyjnym	w wieku przedprodukcyjnym	w wieku produkcyjnym	w wieku poprodukcyjnym
2010	21	138	19	28	124	35
2011	20	139	18	26	125	35
2012	20	138	19	23	127	35
2013	21	133	20	20	131	39
2014	21	133	19	23	129	38

Źródło: Urząd Gminy Zembrzyce.

2.4. Gospodarka

Gmina Zembrzyce nie zalicza się do terenów silnie uprzemysłowionych, jednak na jej terenie funkcjonuje szereg niewielkich zakładów rzemieślniczych, usługowych itp.

Tabela 6 Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON wg sektorów własnościowych

	2012	2013	2014
Ogółem	**395**	**405**	**403**
sektor publiczny	**6**	**6**	**6**
sektor prywatny, w tym:	**389**	**399**	**397**
osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	374	385	385
spółki handlowe (ogółem)	11	10	9
spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	2	2	1
spółdzielnie (ogółem)	2	2	2

Źródło: Bank Danych Regionalnych, Główny Urząd Statystyczny.

Analizując rok 2014 na terenie gminy Zembrzyce działały 403 podmioty gospodarcze zarejestrowane w rejestrze REGON. Zdecydowaną większość z nich stanowi sektor prywatny (98,51%), gdzie ponad 96% działalności prowadzona jest przez osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. W sektorze prywatnym na kolejnym miejscu znajdują się spółki handlowe - niecałe 2,6 %.

Analizując ilość podmiotów gospodarki narodowej w gminie Zembrzyce, odnosząc to do ostatnich lat wstecz, zauważa się niewielki wzrost. Występuje on po stronie sektora prywatnego - w szczególności wśród osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą.
Największa liczba podmiotów w gminie Zembrzyce (57%) zajmuje się handlem hurtowym i detalicznym oraz usługami, 14% związanych jest z przetwórstwem przemysłowym, a 12% działa w budownictwie[1].

W ramach wskaźników określających aktywność gospodarczą ludności danego obszaru należy zwrócić szczególną uwagę na wskaźnik przedsiębiorczości, definiowany jako liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w systemie REGON przypadająca na 1000 mieszkańców. Dla Gminy Zembrzyce wskaźnik ten wynosi 84, co jest wynikiem średnim. Jest on nieco niższy od wskaźnika przedsiębiorczości na poziomie powiatu - 92 - oraz wskaźnika przedsiębiorczości na poziomie kraju - 107.

Gmina przez cały czas prowadzi działania mające na celu wsparcie powstawanie nowych podmiotów gospodarczych. Podejmuje działania mające na celu stworzenie dogodnych warunków do ich rozwoju. W najbliższych latach planuje się m.in. prowadzenie działań mających na celu wsparcie rozwoju miejsc, w których nowi inwestorzy mogliby budować swoje firmy i tworzyć nowe miejsca pracy.

[1] Źródło: Bank Danych Regionalnych, Główny Urząd Statystyczny

Należy podkreślić, iż władze regionu czynią starania i zachęcają lokalnych inwestorów do rozwoju branż z którymi kojarzona jest Gmina Zembrzyce - stolarstwo (w tym saneczkarstwo) czy zakłady rzemieślnicze (garbarstwo, szewstwo, produkcja wyrobów ze skóry, itp.).

Analizując poszczególne miejscowości, sytuacją w sferze przedsiębiorczości wygląda następująco:

Zembrzyce
Na terenie miejscowości Zembrzyce brak jest większych zakładów przemysłowych. Obok rozdrobnionego rolnictwa, funkcjonują niewielkie zakłady rzemieślnicze i firmy usługowe, a także prowadzone jest stolarstwo, szewstwo. Branże te są mocno kojarzone z regionem. W przypadku działalności rolniczej większość ogólnej ilości gospodarstw rolnych stanowią mało powierzchniowe gospodarstwa, których właściciele utrzymują się przede wszystkim z pracy w sektorze pozarolniczym.

Marcówka
Na terenie miejscowości Marcówka brak jest większych zakładów przemysłowych. Obok rozdrobnionego rolnictwa, funkcjonują liczne zakłady rzemieślnicze i firmy usługowe, wśród których dominuje wyrób mebli, produkcja odzieży i produkcja obuwia. W Marcówce, która traci swój pierwotny rolniczy charakter, istnieje niewiele indywidualnych gospodarstwach rolnych.

Śleszowice
W miejscowości Śleszowice zarejestrowanych jest kilkadziesiąt firm i zakładów usługowych, z których większość działa w branży stolarskiej. Brak jest większych zakładów przemysłowych. Obok rozdrobnionego rolnictwa, funkcjonują liczne zakłady rzemieślnicze i firmy usługowe.

Tarnawa Górna
Na terenie miejscowości Tarnawa Górna brak jest większych zakładów przemysłowych. Obok rozdrobnionego rolnictwa, funkcjonują zakłady rzemieślnicze i firmy usługowe, wśród których dominuje wyrób mebli, produkcja odzieży i produkcja obuwia, a także różne usługi. W Tarnawie Górnej, istnieje niewiele indywidualnych gospodarstwach rolnych.

Tarnawa Dolna
Na terenie miejscowości Tarnawa Dolna brak jest większych zakładów przemysłowych. Obok rozdrobnionego rolnictwa, funkcjonują liczne zakłady rzemieślnicze i firmy usługowe, wśród których dominuje stolarstwo (m.in. produkcja sanek, galanterii drewnianej, łóżeczek i mebli dziecięcych), istnieje niewiele indywidualnych gospodarstwach rolnych.

Należy podkreślić, iż na terenie Gminy Zembrzyce, swoją działalność prowadzą firmy, oferujące wyroby regionalne (m. in. tradycyjne wyroby z drewna, miody, pyłek kwiatowy, rzeźby woskowe, wypieki regionalne, rękodzieło).

2.5. Rynek pracy

Odnosząc się do analizy rynku pracy, wg danych GUS na koniec 2014 roku liczba pracujących osób w Gminie Zembrzyce wynosiła 468 osób. Poniżej w tabeli przedstawiono zestawienie osób pracujących za 5 ostatnich zamkniętych lat.

Tabela 7 Liczba osób pracujących w Gminie Zembrzyce

	2010	2011	2012	2013	2014
Ogółem	**522**	**498**	**455**	**461**	**468**
Kobiety	232	220	190	190	212
Mężczyźni	290	278	265	271	256
Pracujący na 1000 ludności	**92**	**88**	**81**	**81**	**83**

Źródło: Bank Danych Regionalnych, Główny Urząd Statystyczny.

Odnosząc się do perspektywy 5 ostatnich lat, zauważyć można iż spada liczba osób podejmujących pracę. W tym zestawieniu zauważa się od 2010 roku spadek na poziomie ponad 10%. Również proporcjonalnie spadł wskaźnik osób pracujących na 1000 ludności - na koniec roku 2014 wynosił on 83.

Tabela 8 Liczba osób bezrobotnych w Gminie Zembrzyce

	2010	2011	2012	2013	2014
Ogółem	**250**	**248**	**305**	**317**	**262**
Kobiety	129	129	148	158	128
Mężczyźni	121	119	157	159	134

Źródło: Bank Danych Regionalnych, Główny Urząd Statystyczny.

Na koniec września 2015 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Suchej Beskidzkiej zarejestrowanych było 191 bezrobotnych z terenu Gminy Zembrzyce. Na uwagę zasługuje fakt iż bezrobocie w ostatnich latach maleje i dotyka ono mniej więcej na tym samym poziomie kobiety oraz mężczyzn. Zdecydowany wpływ na poziom bezrobocie ma brak odpowiedni kwalifikacji i doświadczenia zawodowego wśród osób poszukujących pracy. Bezrobocie w dużej mierze dotyka osób młodych w wieku do 30 lat. Drugą grupą wiekową są osoby powyżej 50 roku życia.

Tabela 9 Dane dotyczące bezrobocia w poszczególnych gminach powiatu suskiego - stan na 30.09.2015

Bezrobotni / Nazwa gminy	Ogółem: Szacunkowa stopa bezrobocia Ilość - %	Z prawem do zasiłku Ilość - %	Kobiety Ilość - %	Do 30 roku życia Ilość - %	W tym do 25 roku życia Ilość - %	Długotrwale bezrobotni Ilość - %	Powyżej 50 roku życia – Ilość - %	Posiadające co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia Ilość - %	Niepełnosprawni Ilość - %
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Budzów	271 8,9	43 15,9	132 48,7	119 43,9	74 27,3	137 50,6	58 21,4	51 18,8	10 3,7
Bystra – Sidzina	142 5,7	21 14,8	77 54,2	70 49,3	45 31,7	63 44,4	28 19,7	26 18,3	7 4,9
Jordanów Miasto	142 6,6	24 16,9	86 60,6	49 34,5	28 19,7	68 47,9	34 23,9	34 23,9	8 5,6
Jordanów gm. Wiejska	247 6,3	53 21,5	160 64,8	115 46,6	74 30,0	97 39,3	51 20,6	53 21,5	10 4,1
Maków Podhalański	600 10,0	66 11,0	301 50,2	215 35,8	140 23,3	314 52,3	135 22,5	117 19,5	25 4,2
Stryszawa	271 6,4	42 15,5	131 48,3	105 38,7	57 21,0	134 49,4	70 25,8	50 18,5	19 7,0
Sucha Beskidzka	272 6,8	50 18,4	134 49,3	84 30,9	48 17,6	125 46,0	65 23,9	54 19,9	23 8,5
Zawoja	266 8,6	44 16,5	140 52,6	100 37,6	63 23,7	105 39,5	70 26,3	51 19,2	22 8,3
Zembrzyce	195 9,4	21 10,8	92 47,2	75 38,5	45 22,1	111 56,9	48 24,6	34 17,4	14 7,2
OGOLEM powiat	**2406** **7,8**	**364** **15,1**	**1253** **52,1**	**932** **38,7**	**574** **23,9**	**1154** **48,0**	**559** **23,2**	**470** **19,5**	**138** **5,7**

Gminy z najmniejszym udziałem danej grupy
Gminy z największym udziałem danej grupy

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Suchej Beskidzkiej.

W zestawieniu gmin wchodzących w skład powiatu suskiego Gmina Zembrzyce zajmuje 2 miejsce pod kątem wielkości bezrobocia. Zestawienie to jednak nie bierze pod uwagę ilości mieszkańców na ilość bezrobotnych, gdzie wartość ta byłaby zdecydowanie niższa i Gmina Zembrzyce zajmowałaby jedno z pierwszy miejsc wśród gmin o najniższym bezrobociu. Wskaźnikiem, który obrazuje skalę bezrobocia na danym obszarze jest liczba bezrobotnych przypadająca na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym. Wskaźnik ten dla gminy Zembrzyce wynosi 47,7 i jest niższy i korzystniejszy zarówno w porównaniu ze wskaźnikiem dla powiatu jak i dla całego kraju.

Tabela 10 Dane dotyczące bezrobocia w poszczególnych gminach powiatu suskiego, wg przyczyn bezrobocia - stan na 30.09.2015

Bezrobotni / Nazwa gminy	Bez doświadczenia zawodowego Ilość - %	Bez wykształcenia średniego Ilość - %	Po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęli zatrudnienia Ilość - %	Z prawem do zasiłku Ilość - %
Budzów	63 30,9	126 61,8	2 1,0	62 30,4
Bystra – Sidzina	41 31,1	78 59,1	1 0,8	43 32,6
Jordanów Miasto	49 27,4	77 43,0	-	57 31,8
Jordanów gm. Wiejska	58 25,6	142 62,6	-	81 35,7
Maków Podhalański	140 33,2	236 55,9	7 1,7	70 16,6
Stryszawa	75 23,8	189 60,0	3 1,0	92 29,2
Sucha Beskidzka	71 22,6	159 50,6	4 1,3	73 23,2
Zawoja	87 34,5	162 64,3	3 1,2	46 18,3
Zembrzyce	**43** **29,9**	**66** **45,8**	-	**28** **19,4**
OGÓLEM powiat	627 28,6	1.235 56,4	20 0,9	550 25,1

Gminy z najmniejszym udziałem danej grupy
Gminy z największym udziałem danej grupy

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Suchej Beskidzkiej.

2.6. Oświata

W Gminie Zembrzyce swoją działalność prowadzą następujące placówki oświatowo – wychowawcze:

- 4 szkoły podstawowe
- 2 gimnazja
- 1 przedszkole
- filia ośrodka rehabilitacyjno- edukacyjno - wychowawczego

Placówki oświatowe na terenie Gminy Zembrzyce:

Placówki szkolne prowadzone przez Gminę Zembrzyce:

1. Zespół Szkół

Szkoła Podstawowa, Gimnazjum i Przedszkole w Zembrzycach

Adres: 34-210 Zembrzyce 490
Tel: (33) 874-66-53

2. Zespół Szkół

Szkoła Podstawowa i Gimnazjum w Tarnawie Dolnej

Adres: Tarnawa Dolna 272, 34-210 Zembrzyce
Tel: (33) 874-67-07

3. Szkoła Podstawowa im. Bohaterów Westerplatte w Marcówce

Adres: Marcówka 120,. 34-210 Zembrzyce
Tel: (33) 874-60-23

4. Szkoła Podstawowa im. Dywizjonu 303 w Śleszowicach

Adres: Śleszowice 166a, 34-210 Zembrzyce
Tel: (33) 874-63-27

Wychowanie przedszkolne

Na terenie gminy Zembrzyce z wychowania przedszkolnego korzysta obecnie ponad 136 dzieci. W ostatnich latach nastąpił wzrost zainteresowaniami ofertą przedszkola na terenie gminy co było powodem do tego aby przenieść dotychczas istniejące przedszkole do budynku „starej" szkoły w Zembrzycach, gdzie wcześniej przeprowadzono prace remontowe i adaptacyjne.

Tabela 11 Liczba dzieci korzystających z przedszkola na terenie Gminy Zembrzyce

	2011	2012	2013	2014	2015
Liczba dzieci	**108**	**111**	**125**	**121**	**136**

Źródło: Urząd Gminy Zembrzyce.

Szkolnictwo podstawowe i gimnazjalne

W roku szkolnym 2014 liczba uczniów uczęszczających do szkół podstawowych i gimnazjów wynosiła 475. Liczbę uczniów szkół podstawowych i gimnazjów prezentuje poniższa tabela.

Tabela 12 Liczba uczniów w szkołach na terenie Gminy Zembrzyce

	2011	2012	2013	2014
Liczba uczniów ogółem, w tym:	**523**	**501**	**482**	**475**
szkoły podstawowe	321	299	294	298
gimnazja	202	202	188	177

Źródło: Urząd Gminy Zembrzyce.

Spadek ilości uczniów w szkołach spowodowany jest niżem demograficznym, który obecnie występuje. Z pewnością w najbliższych latach spadek ten zostanie utrzymany.

Placówki oświatowe prowadzone przez Stowarzyszenie.

Na terenie Gminy Zembrzyce funkcjonuje filia Ośrodka Rehabilitacyjno – Edukacyjno - Wychowawczego w Juszczynie. Placówka ta jest prowadzona przez Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Zawoi.

2.7. Ochrona zdrowia

Placówki ochrony zdrowia w Gminie Zembrzyce

Samodzielny Gminny Zakład Opieki Zdrowotnej w Zembrzycach w skład którego wchodzi :

Przychodnia Zdrowia w Zembrzycach, Adres: 34-210 Zembrzyce 541 (Zembrzyce)
Przychodnia Zdrowia w Śleszowicach, Adres: 34-210 Śleszowice 162 (Śleszowice)
W Zembrzycach funkcjonuje Przychodnia Zdrowia, w której mieszkańcy Zembrzyc oraz Marcówki a także Tarnawy Dolnej mogą korzystać z usług świadczonych przez lekarzy rodzinnych, ginekologa, stomatologa, pediatry. W tym miejscu znajduje się również apteka. Dzięki temu mieszkańcy mogą korzystać z szerokiego zakresu usług medycznych. Przychodnia świadczy usługi medyczne i diagnostyczne, zatrudnia lekarzy rodzinnych, pielęgniarki, w tym pielęgniarki środowiskowe. W przypadku zaopatrzenia w środki farmaceutyczne mieszkańcy korzystają z apteki w Zembrzycach.

W miejscowości Śleszowice funkcjonuje przychodnia w której mieszkańcy wsi Śleszowice, Tarnawa Górna oraz Tarnawa Dolna mogą korzystać z usług świadczonych przez lekarza rodzinnego, stomatologa, położnej i pielęgniarki środowiskowo-rodzinnej. W przypadku zaopatrzenia w środki farmaceutyczne mieszkańcy korzystają z punktu aptecznego w Śleszowicach znajdującego sie w budynku starej szkoły podstawowej.

Na terenie miejscowości Zembrzyce prowadzone są Warsztaty Terapii Zajęciowej dla osób niepełnosprawnych prowadzone przez Caritas Archidiecezji Krakowskiej. Ponadto Caritas Archidiecezji Krakowskiej prowadzi w Zembrzycach Dom Wczasowo – Rehabilitacyjny.

W przypadku konieczności hospitalizacji, jak również specjalistycznych usług medycznych, mieszkańcy Gminy Zembrzyce korzystają z usług Szpitala Powiatowego w Suchej Beskidzkiej. Także pierwsza pomoc medyczna odbywa sie w ramach Zintegrowanego Systemu Ratownictwa zlokalizowanego w Suchej Beskidzkiej.

2.8. Kultura

W Gminie Zembrzyce funkcjonuje Gminne Centrum Kultury i Czytelnictwa. Jednostka ta prowadzi wielokierunkową działalność w dziedzinie wychowania, edukacji, upowszechniania kultury i sztuki oraz promowanie Gminy Zembrzyce.
Centrum jest organizatorem imprez kulturalnych, sportowych konkursów oraz uroczystości patriotycznych.
Na terenie Gminy Zembrzyce odbywają się imprezy cykliczne, do których zalicza się m.in. :
- Dni Gminy Zembrzyce
- Bieg Niepodległości
- Dożynki Gminne
- Święto "Kubajki"
- Dni Ziemi Tarnawskiej
- Powitanie Lata
- "Rombanica"
- Biesiada w Śleszowicach

Na terenie Gminy działają w sferze kultury następujące stowarzyszenia :

- Koło Gospodyń Wiejskich z Tarnawy Dolnej
- Zembrzyckie Koło Gospodyń Mioduszyna
- Koło Gospodyń Wiejskich „REDZ” z Tarnawy Górnej
- Koło Gospodyń Wiejskich „MARCOWIANKI”
- Bractwo Zbójników Spod Babiej Góry
- Orkiestra Dęta "Rytm"
- I Stowarzyszenie Muzyczne Śleszowice
- Stowarzyszenie Nasza Wieś Śleszowice
- Stowarzyszenie Ojcowizna Tarnawa Dolna
- Lokalna Inicjatywa Społeczna „Nasza Gmina”
- Caritas Archidiecezji Krakowskiej.

2.9. Sport

Na terenie Gminy Zembrzyce znajdują się następujące obiekty sportowo – rekreacyjne:

- boisko sportowe w Zembrzycach wraz z pawilonem i boiskiem treningowym, na którym swoje mecze rozgrywa LKS „Garbarz" Zembrzyce,
- hala i sala gimnastyczna przy Zespole Szkół w Zembrzycach,
- boisko treningowe na terenie „Ispów" w Zembrzycach,
- boisko sportowe wraz z pawilonem, na którym swoje mecze rozgrywa „Błyskawica" Marcówka,
- sala gimnastyczna przy Szkole Podstawowej w Marcówce,
- boisko sportowe, na którym swoje mecze rozgrywa „TARNAWIANKA" w Tarnawie Dolnej,
- sala gimnastyczna przy Zespole Szkół w Tarnawie Dolnej,
- boiska przy Zespole Szkół w Tarnawie Dolnej do siatkówki i koszykówki oraz innych gier zespołowych,
- boiska przy Zespole Szkół w Zembrzycach do tenisa ziemnego i koszykówki oraz innych gier zespołowych.

Na terenie gminy działają następujące kluby sportowe:

- LKS „Garbarz" Zembrzyce
- LKS „Tarnawianka" Tarnawa Dolna
- LKS „Błyskawica" Marcówka

2.10. Turystyka

Gmina Zembrzyce jest dobrym punktem do rozpoczęcia lub zakończenia pieszych wędrówek po Beskidzie Małym. Przebiegają przez nią następujące szlaki turystyczne:

- szlak czerwony

Z Zembrzyc szlak turystyczny znakowany kolorem czerwonym wyprowadza w kierunku zachodnim w Beskid Mały przez Gołuszkową Górę (715 m n.p.m.), Żurawnicę (726 m n.p.m.) i wieś Krzeszów na szczyt Jaworzyny (Groń Jana Pawła II – 890 m n.p.m.) i do schroniska PTTK na Leskowcu (922 m n.p.m.), zaś w kierunku wschodnim przez pasmo Chełmu (603 m n.p.m.) i Babicy (727 m n.p.m.) do Myślenic.

- szlak czarny

Z centrum Śleszowic – od kapliczki i przystanku PKS prowadzi czarny szlak turystyczny na przełęcz nad Tarnawą Górną (1,1/2h) i dalej na Groń Jana Pawła II (2,3/4h).

- szlak niebieski

Z Tarnawy Górnej (od przystanku PKS) rozpoczyna się niebieski szlak na Makówkę (3/4h) i Groń Jana Pawła II i Leskowiec (2h).

Ponadto wyróżnić należy:

- Trasę rowerową ścieżki turystycznej: „Szlakiem Atrakcji i Produktów Lokalnych Podbabiogórza" - jako trasa „Podbabiogórskiego Ekomuzeum".
- Trasę rowerową – „Bursztynowy Szlak Greenways" – biegnący przez Polskę, Słowację i Węgry śladami starożytnego szlaku, którym transportowano bursztyn nad Adriatyk.
- Trasę konną ścieżki turystycznej „Szlakiem Atrakcji i Produktów Lokalnych Podbabiogórza" jako trasy „Podbabiogórskiego Ekomuzeum". Szlak konny wiedzie stąd szlakiem czarnym na Przełęcz Zasepnicką Wyższą i dalej w stronę Przełęczy Zasepnickiej Niższej.

Zabytki

Zabudowa Zembrzyc ma charakter małomiasteczkowy. Przy centralnym placu znajduje się wybudowany na początku XX wieku kościół w stylu neogotyckim, który powstał na miejscu starszej XVI-wiecznej budowli. Z poprzedniej świątyni zachowało się za to jej wyposażenie, m.in. wczesnobarokowe ołtarze z początku XVII wieku, barokowe obrazy malowane na desce. Na szczególną uwagę zasługuje XV-wieczny obraz Matki Boskiej z Dzieciątkiem, uznawany przez miejscową ludność za słynący łaskami, oraz XVI-wieczny krucyfiks, noszący ślady sztuki późnego gotyku. Poza kościołem we wsi zachował sie XIX-wieczny dworek. Na wzgórzu Zamczysko można odnaleźć ślady warownej budowli. Ponadto w Zembrzycach znajduje się kilka kaplic, figur przydrożnych, nagrobków oraz pomnik. Na szczególną uwagę zasługuje figurka „Serce Pana Jezusa" znajdująca się w centrum Zembrzyc, która stanowi część Podbabiogórskiego Ekomuzeum.

W pozostałych miejscowościach Gminy można znajdują się następujące zabytki:

- Śleszowice
  - kaplica drewniana, kwadratowa z 1749 r., wewnątrz kamienny posąg Matki Boskiej z 1749 r.,
  - kaplica murowana z 1847 w., wewnątrz piękny gotycki posąg Matki Boskiej z 1470 roku, ustawiony na kamiennym postumencie z 1847 oraz barokowa kropielnica,
  - kaplica murowana, we wnętrzu posąg Chrystusa upadającego pod krzyżem z przełomu XVIII/XIX w.,
  - dwór drewniany, otynkowany o konstrukcji zrębowej, parterowy z 1809 roku, kryty polskim dachem łamanym.
- Tarnawa Górna
  - murowana kapliczka z 1916 roku. Wewnątrz znajduje się posąg Chrystusa Upadającego pod Krzyżem pochodzący z przełomu XVIII i XIX w.
  - kapliczka murowana p.w. Matki Bożej Częstochowskiej z XIX w.
  - kapliczka szafkowa drewnianą figurą NMP z XX w.
- Tarnawa Dolna
  - kościół, wybudowany w latach 1878-82 w stylu neoromańskim, w którym znajdują się dwie kaplice z przełomu XVIII/XIX wieku, a w ołtarzu głównym jest obraz Matki Bożej Przemiany i Uzdrowienia.
  - Kapliczki, figury i nagrobki z XIX i XX w.
- Marcówka
  - kapliczki z XIX i XX w.

- figura kamienna z posągami ŚW Piotra i Pawła Ap. XIX w.
- krzyż drewniany z wizerunkiem Ukrzyżowanego z XIX w.

Infrastruktura turystyczna na terenie Gminy nie należy do rozwiniętych ale wyróżnić należy następujące, czynne obiekty noclegowe:

Tabela 13 Ośrodki noclegowe w Gminie Zembrzyce

Nazwa ośrodka	Liczba miejsc noclegowych	Miejscowość
Dworek Zembrzyce	25	Zembrzyce
Dom Wczasowo-Rehabilitacyjny	44	Zembrzyce
Ośrodek wypoczynkowo-rekolekcyjny Totus Tuus	250	Zembrzyce
Bacówka u Harnasia	10	Marcówka
Ośrodek Kolonijno-Wczasowy „Jędruś”	40	Marcówka
Barbara Haszczyc – Krautter	6	Tarnawa Dolna
Halina Ziomek	10	Śleszowice
Domki Letniskowe „Pod Dębem” Urszula Schmitz	12	Tarnawa Dolna
Agroturystyka „Cichy Zakątek” Antoni Nosal	8	Tarnawa Dolna
Michał Gęsikowski Gospodarstwo Agroturystyczne	20	Tarnawa Dolna
Urszula Sitarz Domek jednorodzinny „Zielone zacisz”	6	Zembrzyce
Paweł Kominko	6	Tarnawa Dolna
Łączna ilość miejsc noclegowych	**437**	

Źródło: Urząd Gminy Zembrzyce.

Zdecydowanie niewielka ilość obiektów noclegowych oraz gastronomicznych na tym terenie stanowi poważne ograniczenie w ilości osób odwiedzających ten region. Zdecydowanie potencjał i położenie geograficzne gminy powinny być zachętą do inwestowania w obiekty noclegowe - zarówno w hotele jak i pensjonaty, ale także w infrastrukturę agroturystyczną.

2.11. Sieć drogowa

Sieć drogowa w gminie według stanu na rok 2015 przedstawia się następująco:
Długość sieci drogowej: 74,566 km, w tym:

- długość dróg gminnych wynosi: 60,442 km
- długość dróg powiatowych które przebiegają przez teren gminy wynosi: 14,124 km

2.12. Sieć kolejowa

Ponadto przez teren gminy przebiega linia kolejowa z Krakowa do Zakopanego. Na terenie Gminy znajduje się stacja kolejowa w miejscowości Zembrzyce.

2.13. Infrastruktura komunalna

Tabela 14 Zestawienia dotyczące sieci kanalizacyjnej i wodociągowej - dane za rok 2014

Długość sieci wodociągowej na terenie gminy	53 km
Ilość sprzedanej wody	73715 m3
Długość sieci kanalizacyjnej na terenie gminy	46,4 km
Ilość ścieków oczyszczonych ogółem	100731 m3
Ilość osadów wytworzonych	214,06 ton

Źródło: Urząd Gminy Zembrzyce.

Za sprawy związane z dostawą wody oraz oczyszczaniem ścieków jest odpowiedzialny Gminny Zakład Wodociągów i Kanalizacji w Zembrzycach - samorządowa jednostka organizacyjna.

2.14. Bezpieczeństwo i porządek publiczny

Za stan bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie gminy odpowiadają policjanci z Komendy Powiatowej z Suchej Beskidzkiej. W gminie występują przestępstwa tj. drobne kradzieże mienia, kradzieże z włamaniem oraz przestępstwa drogowe.

Ochronę przeciwpożarową zapewniają działające na terenie gminy jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej oraz Państwowa Straż Pożarna z Suchej Beskidzkiej.

3. Konsultacje społeczne

Podstawą do określenia potrzeb kierunków rozwoju Gminy Zembrzyce były konsultacje społeczne z przedstawicielami różnych grup społecznych z obszaru gminy oraz ankieta, opracowana w głównej mierze w oparciu o zapisy dotychczas obowiązującej „Strategii Rozwoju Gminy Zembrzyce na latach 2009-2015". Ankieta została przeprowadzona wśród mieszkańców gminy, a także bezpośrednio na spotkaniach konsultacyjnych. Ostatecznie w badaniu ankietowym wzięło udział 138 osób.
Szczegółowe zestawienie wyników oceny warunków życia w gminie Zembrzyce przedstawia poniższa tabela.

Tabela 15 Zestawienie wyników ankiety

Ocena obszaru	ŚREDNIA	☺	5	4	3	2	1	☹
Bezpieczeństwo	**3,2**	Bardzo dobrze	12	48	42	16	14	Słabo
Rynek Pracy	**2,2**	Bardzo dobrze	1	5	44	48	35	Słabo
Dostęp do opieki społecznej	**3,3**	Bardzo dobrze	14	45	42	18	11	Słabo
Dostęp do placówek opieki nad dziećmi	**3,3**	Bardzo dobrze	18	44	39	18	11	Słabo
Szkolnictwo podstawowe	**4,0**	Bardzo dobrze	49	51	26	3	4	Słabo
Szkolnictwo gimnazjalne	**3,5**	Bardzo dobrze	23	46	34	16	8	Słabo
Szkolnictwo ponadgimnazjalne	**3,0**	Bardzo dobrze	12	27	26	7	20	Słabo
Opieka zdrowotna	**3,6**	Bardzo dobrze	22	55	42	9	6	Słabo
Rozwiązania komunikacyjne	**2,9**	Bardzo dobrze	11	41	27	29	24	Słabo
Dostęp do kultury	**2,5**	Bardzo dobrze	4	19	41	43	23	Słabo
Sport i rekreacja	**2,9**	Bardzo dobrze	9	30	48	29	15	Słabo
Oferta spędzania czasu wolnego	**2,2**	Bardzo dobrze	1	10	40	43	34	Słabo
Dostęp do nowoczesnej technologii (Internet)	**3,4**	Bardzo dobrze	27	42	26	-	9	Słabo
Infrastruktura drogowa	**2,9**	Bardzo dobrze	12	40	28	25	25	Słabo
Gospodarka wodno - ściekowa	**3,4**	Bardzo dobrze	29	49	18	13	19	Słabo
Gospodarka odpadami	**3,9**	Bardzo dobrze	34	60	26	10	1	Słabo
Służby ochrony (Policja, Straż)	**3,8**	Bardzo dobrze	28	62	25	11	4	Słabo
Opieka nad osobami wykluczonymi (osoby niepełnosprawne, bezdomni, itp.)	**3,5**	Bardzo dobrze	20	43	36	16	5	Słabo

Źródło: opracowanie własne

45 % mieszkańców ogólnie dobrze i bardzo dobrze oceniła część badanych obszarów w Gminie Zembrzyce najlepiej w rankingach uplasowało się szkolnictwo podstawowe, najsłabiej oceniono dwa ważne obszary Rynek Pracy czyli wysoki poziom bezrobocia i brak perspektyw w tym obszarze oraz oferta spędzania czasu wolnego, której brak bardzo doskwiera mieszkańcom gminy.

Wykres 4 Średnia ocen mieszkańców ogółem

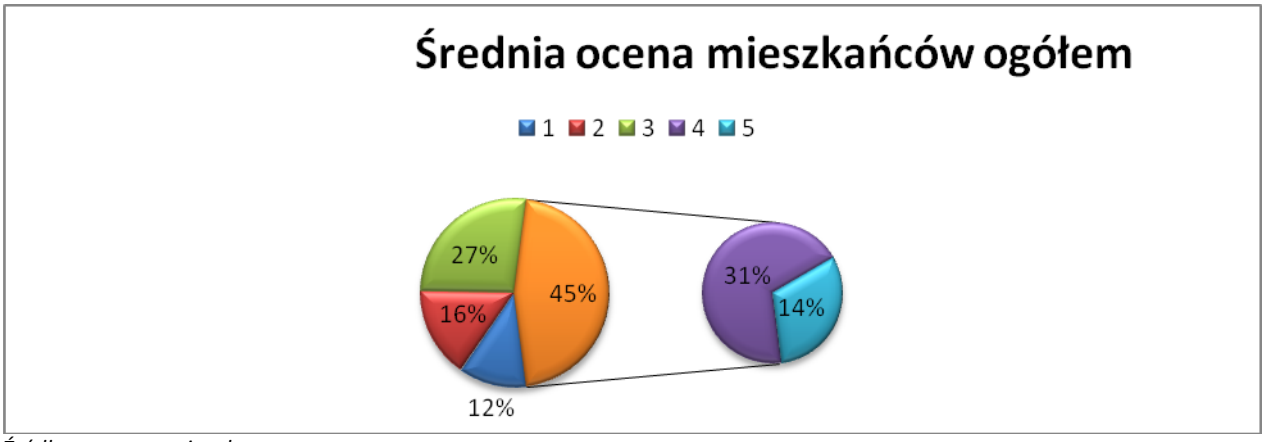

Źródło: opracowanie własne

Wykres 5 Ocena warunków życia w Gminie Zembrzyce

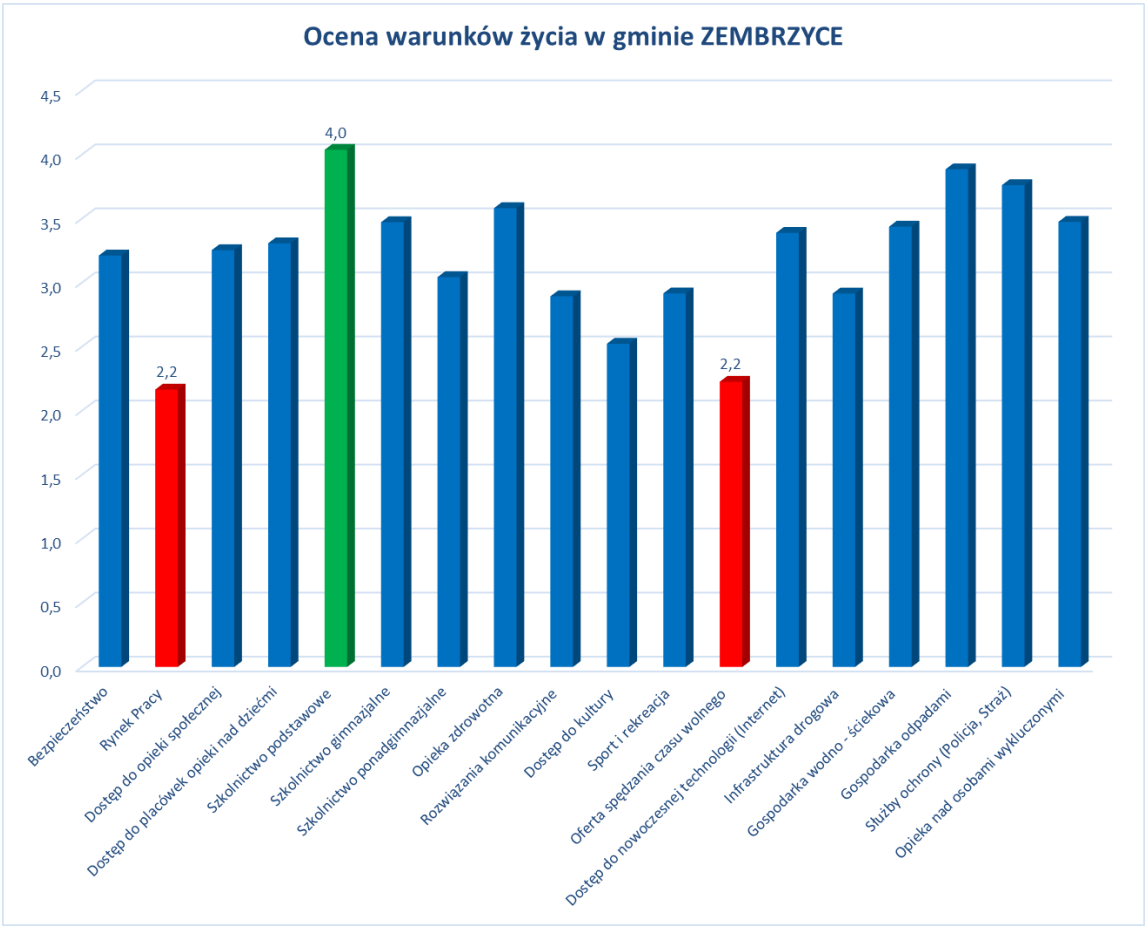

Źródło: opracowanie własne

Z danych wynika, że najdotkliwszym problemem dla mieszkańców gminy Zembrzyce są problemy związane z zatrudnieniem, ofertą pracy a także "nuda", brak zagospodarowania czasu wolnego, która prowadzi również do zachowań patologicznych – alkoholizm wśród młodzieży. Najlepiej na tle innych obszarów przedstawia się szkolnictwo podstawowe, jednakże nadal można doskonalić ten obszar gdyż nie osiągnął noty bardzo dobrej tylko dobrą należy go traktować jako obszar, który wymaga dalszych usprawnień.

4. Analiza SWOT

Analiza SWOT jest metodą analizy strategicznej pozwalającą spojrzeć na obszary podlegające badaniu, zarówno z perspektywy gminy, jak również od strony wpływających na nią czynników zewnętrznych. SWOT to akronim z pierwszych liter angielskich słów: **S**trengths (mocne strony), **W**eaknesses (słabe strony), **O**pportunities (Szanse), **T**hreats (Zagrożenia).

Wynikiem analizy są zidentyfikowane mocne strony gminy pozwalające wzmacniać pojawiające się szanse lub redukować istniejące i przyszłe zagrożenia, oraz słabe strony wymagające wykorzystania szans w celu ich poprawy. Technika pozwala diagnozować możliwości realizacji planów strategicznych gminy w aktualnej rzeczywistości, ale pokazuje też na ile planowane cele strategiczne są możliwe do realizacji w bliskim horyzoncie czasowym, a na ile wymagają dłuższej perspektywy czasowej. Pozwala to na planowanie działań w oparciu o możliwości gminy (silne strony), a także pojawiające się szanse z uwzględnieniem zagrożeń i słabych stron, co ułatwia określanie priorytetów dla poszczególnych celów w rozwoju gminy i wpływa na powodzenie planu strategicznego.

Dla Gminy Zembrzyce analiza SWOT przedstawia się następująco:

SILNE STRONY	SŁABE STRONY
• Atrakcyjna lokalizacja geograficzna gminy, bliskość zieleni, lasów dla grzybiarzy, rzek, ukształtowanie terenu tworzące malownicze krajobrazy, spokojne okolice. • Niski poziom stresu, otoczenie i środowisko przyjazne mieszkańcom, zapewnione poczucie bezpieczeństwa. • Potencjał turystyczny gminy. • Baza dla osób niepełnosprawnych. • Dobra opieka zdrowotna. • Łatwa dostępność do obiektów użyteczności publicznej (poczta, sklepy,	***Infrastruktura*** • Zły stan techniczny dróg oraz niedostateczna ilość chodników na terenie gminy. • Niewystarczające dla potrzeb mieszkańców gminy oświetlenie uliczne. • Niewystarczające działania związane z odśnieżaniem dróg na terenie gminy. ***Sport i rekreacja:*** • Brak odpowiedniej ilości ośrodków turystycznych. • Brak wykorzystania potencjału

lekarz itp.)

- Często kursujące busy – dobre skomunikowanie z Krakowem, Wadowicami i Suchą Beskidzką.
- Dobra infrastruktura drogowa - obwodnica, DK 28.
- W okresie letnim dobra organizacja pikników rodzinnych oraz integracji z miejscowościami ościennymi.
- Bezpieczne warunki dla dzieci, niewielki ruch drogowy.
- Zwarta zabudowa miejscowości Zembrzyce.
- Bliskość zalewu (jeziora) Świnna Poręba.
- Ładne budowle w Zembrzycach: kościół, most oraz most kolejowy.
- Dostęp do punktów usługowo-handlowych.

turystycznego.

- Brak bazy noclegowej.
- Zanieczyszczone powietrze związane z niską emisją.
- Brak punktów gastronomicznych, sklepów.
- Zbyt mało boisk do gry
- Niezagospodarowany zalew.
- Zbyt mało miejsc rekreacyjnych dla dzieci.

Polityka społeczna, zdrowie, edukacja:

- Ograniczona oferta edukacyjna.
- Wysokie bezrobocie.
- Wpływ bezrobocia na rozwój alkoholizmu wśród bezrobotnych mieszkańców.
- Starzejące się społeczeństwo.
- Spadek działalności usługowo-handlowej.
- Brak opieki nad seniorami, osobami chorymi.
- Mało ofert na rynku pracy, brak perspektyw rozwoju.
- Migracja młodych mieszkańców.
- Mała integracja społeczności i aktywność mieszkańców w sprawach społecznych.
- Niezagospodarowane tereny nad rzekami.
- Mała ilość propozycji spędzania wolnego czasu dla dzieci, młodzieży, dorosłych i seniorów.

	Polityka komunikacyjna - transportowa: • Komunikacja prywatnych przewoźników – busy – niepunktualna.
SZANSE	**ZAGROŻENIA**
• Dobrze zorganizowana opieka społeczna. • Więcej miejsc pracy. • Inwestowanie w dzieci i młodzież (tworzenie sprzyjających warunków edukacyjnych: doposażenie szkół i placówek kulturalnych w sprzęt oraz pomoce dydaktyczne). • Pozyskanie dofinansowania z UE na potrzeby projektów realizowanych na terenie gminy. • Rozbudowa ekologicznych standardów i infrastruktury dla gminy. • Rozwój inwestycji związanych z turystyką i agroturystyką na terenie gminy. • Wsparcie i pomoc dla osób potrzebujących. • Niższe podatki i opłaty. • Podniesienie komfortu życia mieszkańców. • Pomoc w likwidacji pieców opalanych węglem. • Przygotowanie terenów inwestycyjnych dla potencjalnych inwestorów np. przemysł turystyczny pozwalających na zmniejszenie bezrobocia w gminie. • Rozwój zaplecza kulturalno-rekreacyjnego w gminie.	• Brak środków na rozwój i inwestycje na terenie gminy. • Brak nowych inwestorów kluczowych dla regionu. • Zła infrastruktura drogowa i towarzyszące zagrożenie wypadkami z udziałem pieszych (niewystarczająca ilość chodników). • Migracja młodych mieszkańców z gminy do innych miast lub za granicę powoduje wyludnianie się gminy a także sprawia, że społeczność na terenie gminy się starzeje. • Niekorzystne trendy demograficzne. • Brak perspektyw. • Zwiększenie emisji pyłów w gminie - opalanie gospodarstw domowych powodujące zanieczyszczanie środowiska. • Klęski żywiołowe, zagrożenia ekologiczne, np.: podtopienia, osuwiska. • Zagrożenia związane z brakiem oferty czasu wolnego dla dzieci i młodzieży. • Słaby rozwoju gminy.

• Wsparcie dla sektora MŚP w szczególności małych firm handlowych. • Budowa infrastruktury sportowej. • Przystosowanie gminy do celów turystycznych. • Poszerzenie oferty dla młodzieży i seniorów. • Rozwój obszarów wiejskich. • Poprawa bezpieczeństwa publicznego i zapobieganie przestępczości. • Aktywizacja gospodarczą poprzez rozwój przedsiębiorczości. • Poszerzenie oferty rynku pracy i opieki nad dziećmi. • Promocja gminy. • Wykorzystanie współpracy między regionalnej z sąsiednimi gminami w celu opracowania komplementarnej oferty turystycznej. • Promowanie gminy wielotorowo wśród potencjalnych inwestorów, turystów, potencjalnych mieszkańców itp. • Wykreowanie produktu regionalnego/turystycznego z którym mogłaby być kojarzona Gmina • Budowa, przebudowa i remont infrastruktury drogowej	

Jak łatwo zauważyć gmina posiada szereg silnych stron i dostrzega też mnóstwo szans, których wykorzystanie pozwoli się jej rozwinąć.

Położenie geograficzne, zasoby naturalne i środowisko są zdecydowanymi atutami gminy, należą do nich m. in. walory krajobrazowe, sprzyjające warunki do rozwoju turystyki (bliskie położenie jeziora

Świnna Poręba), dostępność komunikacyjna. Jednak czynniki te muszą zostać odpowiednio wykorzystane a zarazem chronione by w pełni mogły sprzyjać rozwojowi gminy. W tej grupie czynników silnie oddziałują również słabe strony gminy do których zaliczyć można: słabość infrastruktury turystycznej, mało rozwinięta baza turystyczna.
W grupie czynników określonych jako zagospodarowanie przestrzenne, mocną stroną gminy Zembrzyce jest posiadanie dużej ilości wolnych i niezagospodarowanych terenów wyznaczonych pod budownictwo mieszkaniowe. Natomiast słabą stroną jest brak terenów wyznaczonych pod budownictwo przemysłowe. Do słabych stron należy również mała ilość zakładów czy firm, która zatrudniałaby więcej niż 10 osób. Z reguły w Gminie przeważają zakłady pracy które nie zatrudniają więcej niż 10 osób. Dużo firm to działalności jednoosobowe.

Analizując szanse i zagrożenia Gminy Zembrzyce, zauważamy przewagę szans rozwojowych nad zagrożeniami płynącymi z otoczenia. Ponad to zarówno wśród szans jak i zagrożeń istnieje zróżnicowanie pod względem siły ich oddziaływania na wewnętrzne czynniki gminy. Do szans o największym znaczeniu rozwojowym możemy zaliczyć: dobrą koniunkturę gospodarczą, wzrost ożywienia gospodarczego, także szanse związane z dostępnością do kredytów funduszy ochrony środowiska czy funduszy Unii Europejskiej, jak również szanse związane ze zwiększonym zainteresowaniem aktywną turystyką i środowiskiem naturalnym.

Do zagrożeń, które ze swej strony niosą największe niebezpieczeństwo dla zahamowania rozwoju gminy, możemy zaliczyć: niestabilność finansów publicznych, zmienność prawa, odpływ młodych ludzi do większych aglomeracji oraz utrudniony, poprzez istnienie wielu warunków do spełnienia dostęp do funduszy, brak kapitału oraz zwiększone ryzyko inwestycyjne dla przedsiębiorców.

5. Strategiczny Program Działań

Wizja przedstawia docelowy wizerunek Gminy Zembrzyce wraz z określeniem celów oraz kierunków rozwoju w perspektywie kilkunastu lat. Podczas opracowania głównych kierunków rozwoju gminy, wzięto pod uwagę przede wszystkim obszary, których dynamiczny rozwój pozwoli na rozwój turystyczny regionu generujący nowe miejsca pracy a dzięki temu redukujący poziom bezrobocia na terenie gminy. Kolejnym istotnym kierunkiem jest dbałość o poprawę jakości życia mieszkańców poprzez budowanie oferty spędzania czasu wolnego. Bardzo ważnym aspektem jest także zahamowanie migracji młodzieży z terenów gminy i dbałość o pozostałych starzejących się mieszkańców czyli polityka senioralna. Cele te mogą zostać osiągnięte poprzez wielotorowe działania, które dzięki synergii pozwolą na zbudowanie Gminy przyjaznej dla mieszkańców oraz atrakcyjnej dla turystów. Zakłada się, że lata 2016-2023 należy poświęcić na realizacje pewnych przedsięwzięć po to aby po roku 2023 Gmina Zembrzyce charakteryzowała się:

1. Dużą ilością nowych inwestycji związanych z rozwojem turystyki i agroturystyki na terenie gminy w tym gospodarstw agroturystycznych i ekologicznych.
2. Dużą ilością terenów promowanych jako obszary dla inwestorów oferujących lokalnie miejsca pracy dla mieszkańców gminy.
3. Czystym środowiskiem (powietrze, woda, ziemia) i wykorzystaniem terenów krajobrazowych gminy.
4. Wysokim poziomem świadomości społecznej związanej z ekologią, segregowaniem odpadów, wpływem zachowań nie ekologicznych na wizerunek gminy turystycznej.
5. Spadkiem poziomu bezrobocia na terenie gminy oraz podniesieniem dochodów mieszkańców.
6. Dobrą infrastrukturą techniczną wspierającą powstające inwestycje.
7. Otwartością na potrzeby mieszkańców, turystów oraz inwestorów.
8. Dobrą infrastrukturą drogową niezbędną dla pozyskania inwestorów strategicznych na terenie gminy.
9. Bardzo dobrze rozwiniętą infrastrukturą teleinformatyczną, także otwartą dla turystów.
10. Bardzo dobrze rozwiniętą infrastrukturą sportowo-rekreacyjno-kulturalną na obszarze całej gminy.
11. Sprawnie działającą siecią wodociągową oraz kanalizacyjną obejmującą swoim zasięgiem wszystkie miejscowości na terenie gminy (a w miejscach nie efektywnych z perspektywy ekonomicznej lub technicznej - przydomowych oczyszczalni ścieków).
12. Znaczną ilością gospodarstw rolnych o statusie ekologicznym lub agroturystycznym.
13. Wysokiej jakości edukacją szkolną.
14. Dobrze zorganizowanym życiem kulturalnym gminy (cykliczne imprezy) promujące gminę i wyroby regionalne (sanki, koniki na biegunach itp.).

15. Wysokim poziomem estetyki - budowaniem wizerunku gminy poprzez zadbane miejscowości i miejsca publiczne na terenie gminy.
16. Wysoka świadomość mieszkańców w obszarach ekologii, OZE, dbaniu o czyste środowisko.
17. Pełne wykorzystanie możliwości wynikających z funduszy pomocowych pozyskiwanych z różnorodnych dostępnych dla gminy źródeł umożliwiających dalszy dynamiczny rozwój.
18. Poprawą jakości życia mieszkańców gminy, osiągniętą również poprzez szczególne zwrócenie uwagi na aspekty społeczne czyli poprawę jakości świadczonych usług pomocy społecznej.
19. Bardzo dobrej jakości opieką zdrowotną, a także wysoką jej dostępnością, szczególnie opieki specjalistycznej.
20. Wysokiej jakości usługami świadczonymi przez instytucje publiczne na terenie gminy.
21. Interesującą i różnorodną ofertą spędzania wolnego czasu w zakresie sportu, rekreacji i kultury.
22. W najwyższym stopniu wykorzystującą potencjał płynący z sąsiedztwa zbiornika Świnna Poręba poprzez promocję gminy, co będzie sprzyjać tworzeniu atrakcyjnych warunków dla rozwoju działalności gospodarczej w zakresie turystyki i rekreacji na terenie gminy.

Strategiczny program działań obejmuje zadania zgłoszone przez interesariuszy strategii, z zachowaniem polityki zrównoważonego rozwoju, który spełnia oczekiwania zarówno społeczności lokalnych, jak również instytucji działających na terenie Gminy.

6. Misja i Wizja Rozwoju Gminy Zembrzyce

Misja rozwoju gminy wskazuje główny kierunek, w którym gmina planuje zmierzać. Misja określa w sposób ogólny co gmina pragnie osiągnąć to wyraz dążeń i oczekiwań w stosunku do gminy, dla której jest zdefiniowana. Misję dla Gminy Zembrzyce określono poniżej:

„Gmina Zembrzyce – Obszar zrównoważonego rozwoju, ośrodek o charakterze rolniczym i turystycznym z dobrą infrastrukturą sprzyjającą rozwojowi małej i średniej przedsiębiorczości. Gmina z dobrą ofertą turystyczną i agroturystyczną oraz produktem regionalnym, miejsce rozwoju gospodarczego, bezpieczny samorząd zapewniający komfort życia mieszkańcom ”.

Natomiast wizja przedstawia pożądany stan przyszłości gminy na koniec założonego okresu strategii. Wizję Gminy Zembrzyce można przedstawić następująco:

Gmina Zembrzyce w 2023 roku wykorzystując potencjał związany z położeniem geograficznym i sąsiedztwem zbiornika Świnna Poręba stanie się miejscem gdzie warto mieszkać, pracować i wypoczywać. Będzie gminą nowoczesną, otwartą na turystów, oferującą znakomite warunki spędzania wolnego czasu dla mieszkańców oraz turystów. Będzie gminą dbającą o rozwój przedsiębiorczości, szczególnie w obszarze usług, turystyki, rekreacji i ekologii. Będzie gminą znaną, promowaną w całej Polsce jako miejsce, które warto odwiedzić, kojarzoną z produkcją wyrobów z drewna oraz skóry i innych produktów regionalnych.

Z misji wynikają cele strategiczne – główne kierunki rozwoju, które należy zrealizować aby osiągnąć stan określony w wizji gminy.

W dalszej części opracowania określone zostały cele strategiczne czyli cele kierunkowe do realizacji w odległej perspektywie czasowej, odpowiadają na pytanie co Gmina chce osiągnąć w terminie realizacji sięgającym 10-15 lat.

Kierunki Rozwoju Gminy Zembrzyce
Cele strategiczne.

Cele wraz z kierunkami działania zostały podzielone na obszary strategiczne. Obszary strategiczne to najważniejsze pola działania, które wyznaczają kierunki prac na najbliższe lata.

- Obszar I – Infrastruktura i ochrona środowiska.
- Obszar II – Przedsiębiorczość i rynek pracy.
- Obszar III – Polityka społeczna, zdrowie i edukacja.
- Obszar IV – Gmina atrakcyjna dla mieszkańców i odwiedzających –kultura, sport, turystyka i promocja.
- Obszar V – Nowoczesne zarządzanie publiczne.

7. Obszar strategiczny I - Infrastruktura i ochrona środowiska.

Infrastruktura to jeden z podstawowych czynników decydujących o atrakcyjności gminy dla inwestorów, ale także dla mieszkańców. Jakość infrastruktury drogowej i technicznej niezbędna oraz priorytetowa dla rozwoju obszaru gminy, wpływa również na komfort życia mieszkańców gminy. Poniżej przedstawiono zadania planowane do realizacji w ramach strategii.

Niezwykle ważnym zagadnieniem dla gminy Zembrzyce jest rozbudowa infrastruktury usług komunalnych – kanalizacyjnej czy wodociągowej. Do tych zagadnień należy również doskonalenie gospodarki odpadami oraz zwiększenie stopnia pozyskiwania energii z odnawialnych źródeł. Realizacja tych zadań inwestycyjnych powinna iść w parze z kształtowaniem świadomości ekologicznej mieszkańców.
Zapewnienie wysokiego poczucia bezpieczeństwa publicznego wymaga szerokiej i kompleksowej współpracy wszystkich służb publicznych i odbywać się powinno na różnych płaszczyznach życia mieszkańców. Szczególnym elementem zapewnienia bezpieczeństwa publicznego jest poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym, odbywająca się poprzez edukację zwiększającą bezpieczeństwo, jak i modernizację infrastruktury komunikacyjnej.

Gmina musi prowadzić również bezpośrednie działania mające wpływ na jakość środowiska. Z jednej strony działania te muszą iść w kierunku rozbudowy infrastruktury ale z drugiej w kształtowanie pro-środowiskowych postaw mieszkańców, już na poziomie kształcenia od najmłodszych lat.

Nowoczesny region to taki, który zapewnia odpowiednią infrastrukturę w zakresie społeczeństwa informacyjnego. Takie rozwiązania niwelują bariery w dostępie do informacji czy edukacji. Dają również szanse na wyrównanie różnić pomiędzy różnymi grupami społecznymi, w tym szczególnie, co ważne ułatwiają start i dają dostęp do wiedzy, edukacji czy pracy osobom niepełnosprawnym.

Cele operacyjne i zadania dla obszaru strategicznego nr I - Infrastruktura i ochrona środowiska.

1.	**Rozwój infrastruktury drogowej, sieci wodociągowej, kanalizacyjnej.**
	Zadania: 1.1 Odnowa centrów wsi (Zembrzyce, Tarnawa Górna, Tarnawa Dolna, Śleszowice, Marcówka). 1.1.1 Odnowa tablic informacyjnych. 1.1.2 Ogrodzenie cmentarzy i kościołów. 1.1.3 Oznakowanie przystanków. 1.1.4 Rozbiórka zniszczonych budynków. 1.1.5 Renowacja budynków. 1.2 Budowa parkingów. 1.3 Remont, przebudowa oraz rozbudowa sieci drogowej na terenie gminy.

	1.3.1 Remonty dróg i chodników na terenie gminy. 1.3.2 Budowa nowych chodników wzdłuż dróg na terenie gminy. 1.3.3 Systematyczna rozbudowa dróg gminnych. 1.3.4 Budowa i modernizacja sieci oświetleniowej dla dróg na terenie gminy. 1.4 Kompleksowe uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej na terenie gminy. 1.4.1 Budowa ujęć wody, sieci wodociągowych i kanalizacyjnych. 1.4.2 Rozbudowa sieci kanalizacyjnej w Gminie Zembrzyce. 1.4.3 Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenach rozproszonej zabudowy. 1.5 Nawiązywanie współpracy z ościennymi gminami w zakresie rozbudowy infrastruktury drogowej i technicznej. 1.6 Budowa sieci gazowych w miejscowościach gminy.
2.	**Poprawa stanu środowiska naturalnego**
	Zadania: 2.1 Zmniejszenie zanieczyszczenia powietrza i zagospodarowanie odpadów. 2.1.1 Promocja i wdrażanie projektów z zastosowaniem OZE. 2.1.2 Przedsięwzięcia w obiektach budowlanych (użyteczności publicznej, budynkach jednorodzinnych i wielorodzinnych) polegające na instalacji odnawialnych źródeł energii (kolektory słoneczne, pompy ciepła, itp.) oraz likwidacji niskoemisyjnych źródeł ciepła. 2.1.3 Termomodernizacja budynków na terenie Gminy. 2.1.4 Ograniczenie niskiej emisji. 2.1.5 Dalsza bezpieczna eliminacja wyrobów budowlanych zawierających azbest. 2.2 Ekologicznie bezpieczna i efektywna gospodarka odpadami. 2.2.1 Utylizacja segregowanych odpadów. 2.2.2 Likwidacja dzikich wysypisk śmieci w Gminie a także budowanie postaw wśród społeczeństwa lokalnego wyrażających dezaprobatę i brak przyzwolenia dla nielegalnego wywożenia śmieci. 2.2.3 Utworzenie i prowadzenie Gminnego Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych. 2.3 Systematyczne rozpowszechnianie wiedzy i kreowanie postaw proekologicznych wśród społeczeństwa w Gminie. 2.4 Ochrona przeciwpowodziowa i przeciwosuwiskowa na terenie Gminy. 2.4.1 Dokończenie budowy obwałowań rzeki Skawy. 2.4.2 Regulacja cieków wodnych na terenie Gminy. 2.4.3 Zabezpieczenie brzegów cieków wodnych na terenie Gminy. 2.4.4 Doposażanie magazynów przeciwpowodziowych na terenie Gminy. 2.4.5 Systematyczne szkolenia z zakresu zarządzania kryzysowego na terenie Gminy. 2.4.6 Ciągłe kształcenie mieszkańców Gminy związane z bezpiecznym zachowaniem podczas powodzi i innych sytuacji kryzysowych na terenie gminy (typu sprawna ewakuacja). 2.4.7 Zadania związane z zabezpieczeniem czynnych osuwisk, tworzenie gminnej sieci monitoringu osuwisk. 2.4.8 Rozbudowa sieci punktów monitoringu środowiska naturalnego. 2.5 Ochrona lasów, gleby, powierzchni ziemi i różnorodności biologicznej. 2.6 Przebudowa drzewostanów, wspieranie zalesień, odnowień drzewostanów uszkodzonych

	podczas klęsk żywiołowych. 2.7 Ochrona zasobów wód powierzchniowych, podziemnych i poprawa ich jakości poprzez unikanie zanieczyszczeń poprzez właściwą gospodarkę wodociągowo – kanalizacyjną na terenie gminy.
3.	**Rozwój infrastruktury teleinformatycznej**
	Zadania: 3.1 Tworzenie punktów dostępu do Internetu w centralnych lokalizacjach społecznych we wszystkich miejscowościach gminy (szkoły, urzędy, biblioteki, ośrodki zdrowia, centra handlowe, punkty gastronomiczne itp.) 3.2 Tworzenie nowych oraz rozbudowa szerokopasmowych sieci infrastruktury teleinformatycznej. 3.3 Promowanie i upowszechnianie technik społeczeństwa informacyjnego.

8. Obszar strategiczny II - Przedsiębiorczość i rynek pracy.

Gmina rozwija się, gdy mieszkańcy mają gdzie pracować i gdzie mieszkać zatem, aby przyciągnąć nowych mieszkańców oraz zatrzymać rosnącą migrację młodych warto dbać o rozwój obszaru związanego z pozyskiwaniem nowych inwestorów, a co za tym idzie nowych miejsc pracy dla gminy.

Do najważniejszych celów rozwojowych gminy Zembrzyce powinno należeć budowanie pozycji miejsca atrakcyjnego dla inwestorów oraz korzystających z aktywności zawodowej i przedsiębiorczości mieszkańców. Rozwój regionu z jednej strony zależy od rozwoju gospodarki, ale w dużej mierze oparty jest na kapitale ludzkim. Kapitał ten tworzą ludzie i instytucje. To także wizerunek zewnętrzny oraz wewnętrzne relacje społeczne. Rozwój zależy także od otwartości i gotowości do współpracy zarówno ze strony różnych podmiotów ale także ze strony określonych i różnorodnych grup społecznych. W związku z tym powinno się kłaść szczególny nacisk na takie aspekty jak:
- poziom przedsiębiorczości
- jakość kadr i skuteczność ich kształcenia
- podnoszeniem kwalifikacji pracowników zgodnych z trendami i zapotrzebowaniem na rynku pracy
- zdolność do inwestycji i otwartość na innowację
- zdolność do szybkiego i elastycznego reagowania na zmiany zachodzące na rynku

Szansą na rozwój gminy Zembrzyce jest inteligentne gospodarowanie i pomnażanie lokalnych zasobów oraz umiejętne korzystanie z położenia względem metropolii krakowskiej i śląskiej oraz głównych szlaków transportowych. Dużym atutem jest dostęp do linii kolejowej, która przebiega przez teren gminy. Należy podkreślić, iż w dłuższej perspektywie, zwiększenie tempa rozwoju nie będzie możliwe bez zagospodarowywania istniejącej infrastruktury gospodarczej, stanowiącej o konkurencyjności gminy i atrakcyjności inwestycyjnej.

Ważnym potencjałem rozwojowym gminy są również obszary wiejskie. Dobre warunki naturalne, odpowiedni poziom skomunikowania z otoczeniem, położenie względem dużych obszarów zurbanizowanych może w przyszłości stać się istotną szansą rozwojową dla gminy – rozwój nowych obszarów osadniczych i zwiększenie potencjału demograficznego, a co za tym idzie również gospodarczego. Przewagą w tym zakresie jest położenie w regionie jeziora Świnna Poręba.

Cele operacyjne i zadania dla obszaru strategicznego nr II - Przedsiębiorczość i rynek pracy.

1. Kreowanie potencjału inwestycyjnego Gminy	
	Zadania: 1. Rozwój i poszerzenie terenów inwestycyjnych na terenie Gminy. 1.1 Tworzenie stref aktywności gospodarczej w celu aktywizacji terenów nieobjętych inwestycjami.

	1.2 Promocja atrakcyjności Gminy Zembrzyce wśród inwestorów ze szczególnym uwzględnieniem inwestorów z sektora turystyki i rekreacji a także produkcji rzemieślniczej. 2. Wsparcie procesów powstawania nowych miejsc pracy poprzez: 2.2 Działania budujące kapitał ludzki – kadry dostosowane do zmieniającego się rynku pracy poprzez podnoszenie ich kompetencji przy współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy. 2.3 Umożliwienie osobom bezrobotnym dostępu do oferty szkoleń (komputerowych, językowych i zawodowych dotyczących nowoczesnych technik wykonywania danego zawodu) w celu ich aktywizacji i podniesienia kompetencji na rynku pracy. 2.4 Organizacja lokalnych giełd pracy, współpraca z przedsiębiorcami. 2.5 Promocja samozatrudnienia wśród osób bezrobotnych i wspieranie ich w procesie zakładania własnej działalności gospodarczej. 3. Wspieranie rozwoju przedsiębiorców poprzez: 3.1 Utworzenie strony internetowej kierowanej do przedstawicieli MSP informującej o możliwościach inwestycyjnych, dostępnych instrumentach wsparcia finansowego, danych związanych z instytucjami otoczenia biznesu. 3.2 Współrealizowanie powiatowego programu rozwoju przedsiębiorczości. 3.3 Udzielanie wsparcia prawnego, administracyjnego dla przedsiębiorców – producentów zainteresowanych rejestracją produktów lokalnych oraz ich promocją. 4. Wspieranie rozwoju rolnictwa ekologicznego na terenach o korzystnych warunkach dla produkcji rolnej. 5. Promocja rozwiązań związanych z turystyką i agroturystyką wśród mieszkańców jako alternatywne źródło dochodu oraz wśród potencjalnych zewnętrznych inwestorów. 6. Promocja nowych możliwości dofinansowania ze środków UE dla przedsiębiorstw z terenu gminy w celu ich aktywizacji i zachęcania do dalszego rozwoju. 7. Opracowywanie dokumentacji pod inwestycje gminne. 8. Promowanie regionalnych wyrobów tradycyjnych z drewna (sanki) oraz przetwórstwa rolno-spożywczego (gęsina itp.). 9. Zwiększenie zakresu i poziomu doradztwa w szkołach gimnazjalnych dotyczących przygotowania młodzieży do kariery zawodowej.

9. Obszar strategiczny III – Polityka społeczna, zdrowie i edukacja

Dbałość o potrzeby mieszkańców związane ze zdrowiem, poziomem kształcenia a także wsparciem socjalnym jest wyznacznikiem mądrego podejścia do społeczeństwa. Celem gminy jest wyrównywanie szans, a także zapewnienie bezpieczeństwa mieszkańcom w wymienionych obszarach.

Działania te wpłyną również pozytywnie na komfort życia w gminie. Komfort życia mieszkańców, to ważny aspekt społeczny, który ma ogromny wpływ na decyzje dotyczące życia i zamieszkiwania na terenie gminy. Istotnym elementem jest zapewnienie bezpieczeństwa mieszkańcom w sferze zdrowia, edukacji, wyrównywania szans także osób niepełnosprawnych, samotnych, starszych i wykluczonych po to aby każda osoba mieszkająca na terenie gminy nie czuła się zostawiona z problemami, z którymi się boryka. W tym celu gmina planuje podjąć szereg działań wpływających pozytywnie na mieszkańców gminy, zarówno na poziomie świadomości, jak również narzędzi wspierających pomoc społeczną w różnorodnych obszarach.

Dużym problem w gminie Zembrzyce jest narastająca migracja, szczególnie wśród ludzi młodych, którzy wyjeżdżają do większych miast (aglomeracja krakowska czy śląska) lub za granicę. Motywacją z ich strony jest nie tylko poszukiwanie pracy, ale także chęć znalezienia lepszych warunków do życia. Poprzez ten aspekt rozumie się odpowiedni dostęp do opieki zdrowotnej, jak również dostęp do odpowiednich warunków dla edukacji, i to tej od najmłodszych lat. Wielu młodych ludzi chciałoby podjąć pracę w gminie Zembrzyce ale często problemem staje się wówczas brak odpowiednich warunków i miejsc do pozostawienia dzieci – żłobek itp.

Istotnym problemem jest także kwestia starzenia się społeczeństwa i budowanie odpowiedniej polityki senioralnej zakładającej dostosowanie społeczne do potrzeb osób starszych na poziomie udogodnień różnego typu od przeszkód architektonicznych, przez dostęp do specjalistów - lekarzy, opiekunów, rehabilitantów, wolontariuszy na zagospodarowaniu wolnego czasu tym mieszkańcom oraz redukcji zagrożeń wynikających z samotności czy depresji jej towarzyszącej kończąc. Celem jest zapewnienie komfortu życia mieszkańcom w każdym wieku dzieciom, dorosłym oraz osobom starszym.

Rozwój terenów wiejskich, jest rozumiany jako wzrost poziomu i dostępności usług społecznych na tych terenach. Właśnie jako priorytetowe usługi społeczne uznaje się m.in. edukację, usługi z zakresu pomocy społecznej czy ochronę zdrowia. Wysoki poziom tych usług ma przyczyniać się w przyszłości do zahamowania niekorzystnych tendencji demograficznych i sprzyjać rozwojowi gospodarczemu poza dużymi ośrodkami miejskimi. Gmina Zembrzyce musi zapewniać wysoką dostępność usług społecznych na odpowiednim poziomie. Będzie to w przyszłości ważny argument dla lokalizacji nowych inwestycji i atrakcyjności osadniczej.

Cele operacyjne i zadania dla obszaru strategicznego nr III -Polityka społeczna, zdrowie i edukacja - Jakość życia mieszkańców

1. Wysoki poziom bezpieczeństwa publicznego na terenie Gminy.	
	Zadania: 1.1 Modernizacja i rozbudowa oświetlenia ulicznego na terenie Gminy. 1.2 Działania edukacyjno-informacyjne w zakresie zachowań w sytuacji zagrożenia i konieczności udzielania pierwszej pomocy (np. ewakuacja w wypadku powodzi). 1.3 Programy współpracy pomiędzy służbami ratowniczymi na terenie całej gminy w ramach współpracy z Powiatowym Centrum Zarządzania Kryzysowego. 1.4 Stworzenie systemu monitoringu. 1.5 Polityka mieszkaniowa – (adaptacja pustostanów na mieszkania socjalne i komunalne). 1.6 Wspieranie gminnych jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych.
2. Integrująca polityka społeczna	
	Zadania: 2.1 Organizacja efektywnej pomocy rodzinom dysfunkcyjnym. 2.2 Redukowanie zjawiska ubóstwa i marginalizacji społecznej. 2.3 Realizacja programów na rzecz poprawy jakości życia osób niepełnosprawnych, starszych i samotnych. 2.4 Likwidacja barier funkcjonalnych dla osób niepełnosprawnych. 2.5 Prowadzenie intensywnych działań z zakresu profilaktyki uzależnień, w szczególności wśród dzieci i młodzieży. 2.6 Tworzenie świetlic socjoterapeutycznych. 2.7 Zapewnienie ustawicznego kształcenia pracownikom pomocy społecznej w celu zwiększenia efektywności podejmowanych przez nich działań. 2.8 Prowadzenie ciągłego monitoringu rodzin wymagających wsparcia w ramach systemu pomocy społecznej na terenie gminy. 2.9 Współpraca z organizacjami działającymi na terenie gminy wspierających działania związane z pomocą socjalną, przeciwdziałaniem patologiom oraz wsparciem osób wykluczonych. 2.10 Wsparcie polityki senioralnej na terenie Gminy. 2.11 Wspieranie inicjatyw związanych z pomocą osobom niepełnosprawnym i wykluczonym (terapie zajęciowe, wczesne wspomaganie rozwoju, edukacja specjalna, opieka nad seniorami itp.) . 2.12 Wsparcie stowarzyszeń i liderów społecznych w kwestii realizacji działań społecznych. 2.13 Budowanie warunków do integracji społecznej. 2.14 Współpraca gminy i sołectw z różnymi organizacjami wspierającymi integrację mieszkańców gminy. 2.15 Odbudowa zdolności do rozwoju poprzez rewitalizację zdegradowanych społecznie, ekonomicznie i fizycznie obszarów wiejskich.
3. **Zapewnienie wysokiej jakości usług zdrowotnych**	
	Zadania: 3.1 Rozszerzenie zakresu usług medycznych oferowanych na terenie gminy. 3.2 Poprawa warunków lokalowych podmiotów wykonujących działalność leczniczą.

	3.3 Prowadzenie i promocja działań z zakresu profilaktyki zdrowia. 3.4 Dostosowanie budynków zakładów opieki zdrowotnej do potrzeb osób niepełnosprawnych.
4.	**Wysokiej jakości usługi związane z edukacją i wychowaniem**
	4.1 Utworzenie żłobka, przedszkola. 4.2 Prowadzenie remontów i adaptacji budynków szkół w celu zapewnienia optymalnych warunków dla uczniów. 4.3 Termomodernizacja budynków szkolnych. 4.2 Doskonalenie zaplecza lokalowego i sprzętowego w szkołach i placówkach oświatowych. 4.3 Dostosowanie bazy do potrzeb osób niepełnosprawnych. 4.4 Zapewnienie w szkołach i placówkach właściwych warunków do realizacji zadań wychowawczych i opiekuńczych. 4.5 Wzmocnienie pomocy psychologiczno – pedagogicznej dla uczniów i rodziców. 4.6 Modernizacja wyposażenia informatycznego szkół. 4.7 Wykorzystywanie Internetu i nowoczesnych technik nauczania w procesie kształcenia. 4.8 Wykorzystanie międzynarodowej współpracy uczniów i nauczycieli do pogłębiania znajomości języków obcych, realizacji wspólnych projektów i realizacji praktyk zewnętrznych. 4.9 Realizacja programu dokształcania i doskonalenia kadry pedagogicznej. 4.10 Wspieranie innowacji pedagogicznych. 4.11 Organizowanie konkursów i wydarzeń szkolnych aktywizujących uczniów. 4.12 Realizacja programów rozwijających zainteresowania uczniów, poszerzających ich horyzonty myślowe, umożliwiających zdobycie nowych doświadczeń i umiejętności. 4.13 Wspieranie uczniów uzdolnionych. 4.14 Rozwój współpracy szkół na terenie krajowym i międzynarodowym.
5.	**Rozwój infrastruktury komunalnej**
	Zadania: 5.1 Polityka mieszkaniowa – tereny pod inwestycje w budownictwo mieszkaniowe. 5.2 Zapewnienie edukacji od najmłodszych lat (żłobki, szkoły, przedszkola, ośrodki wsparcia dla osób niepełnosprawnych). 5.3 Rozwój infrastruktury technicznej na terenie całej Gminy również w obszarach nowopowstających terenów pod budowę mieszkaniową. 5.4 Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez inwestycje związane z ochroną środowiska oraz nowymi miejscami pracy.

10. Obszar strategiczny IV – Gmina atrakcyjna dla mieszkańców i odwiedzających – kultura, sport, turystyka i promocja.

Gmina Zembrzyce chce być postrzegana jako miejsca atrakcyjne do osiedlenia się, a z drugiej strony jako miejsce warte zainwestowania i prowadzenia działalności gospodarczej. Dwutorowe działanie jest konieczne w związku z negatywnymi trendami, związanymi z migracją zewnętrzną i spadkiem przedsiębiorczości na terenie gminy. Realizacja tego celu ma za zadanie stworzyć atrakcyjne warunki do osiedlania się zwłaszcza ludzi młodych, którzy decydować będą o przyszłym potencjale gminy. W tym celu warto podjąć działania, które sprawią, że młodzi ludzie będą chcieli zostać lub przybyć na obszary gminy i tu się osiedlić.

Strategia Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2011-2020 wyróżnia jako jeden z priorytetów rozwojowych regionu obszar pod nazwą „Rozwój miast i obszarów wiejskich". Jest to priorytet zwracający uwagę na konieczność rozwoju mniejszych miast i terenów wiejskich regionu, który jest rozumiany jako wzrost poziomu i dostępności usług społecznych na tych terenach. Jako priorytetowe usługi społeczne uznano edukację, kulturę, ochronę zdrowia oraz rekreację i sport. Wysoki poziom tych usług ma przyczyniać się w przyszłości do zahamowania niekorzystnych tendencji demograficznych i sprzyjać rozwojowi gospodarczemu poza dużymi ośrodkami miejskimi. Gmina Zembrzyce musi zapewniać wysoką dostępność usług społecznych na odpowiednim poziomie. Będzie to w przyszłości ważny argument dla lokalizacji nowych inwestycji i atrakcyjności osadniczej.

Ważnym aspektem jest kreowanie atrakcyjnej oferty kulturalnej oraz stałe zachęcanie mieszkańców do aktywności na polu uczestnictwa w wydarzeniach kulturalnych i sportowych, co w obecnych czasach jest przedsięwzięciem trudnym – ze względu na ograniczenia czasowe, ograniczenia finansowe, atrakcyjność konsumpcyjnego stylu życia. Należy dążyć do uruchamiania nowych możliwości rekreacyjnych i sportowych na terenie Gminy, wykorzystując jej walory przyrodnicze.

Szansą na rozwój gminy Zembrzyce jest zdecydowanie rozwój turystyki oraz przemysłu czasu wolnego. Opierać się on powinien na stworzeniu oferty unikalnych produktów turystycznych, które będą wyróżniać region na tle innych podobnych. Takie działania wymaga zaangażowania różnych grup społecznych oraz instytucji. W dzisiejszych czasach turysta, który wybiera dany region oprócz atrakcji historycznych, szuka również możliwości aktywnego spędzania wolnego czasu. Stąd konieczność postawienia na budowę ścieżek rowerowych, czy dalszy rozwój szlaków turystycznych. O potencjale turystycznym decyduje także dostępność infrastruktury noclegowej, a tej zdecydowanie obecnie brakuje w gminie Zembrzyce. Istnieje więc potrzeba stworzenia odpowiednich warunków i systemu zachęt dla inwestorów w celu przeprowadzenia inwestycji w infrastrukturę turystyczną i infrastrukturę skierowaną na utworzenie produktów turystycznych. Ze względu na położenie Gminy przy jeziorze Świnna Poręba i doskonałe warunki i walory krajobrazowe i środowiskowe, istnieje także szansa na rozwój usług agroturystycznych, skierowanych m.in. do mieszkańców aglomeracji krakowskiej, czy śląskiej.

Cele operacyjne i zadania dla obszaru strategicznego nr IV – Gmina atrakcyjna dla mieszkańców i odwiedzających – kultura, sport, turystyka i promocja

1. Rozwój turystyki na terenie Gminy Zembrzyce	
	Zadania: 1.1 Tworzenie warunków do rozbudowy bazy gastronomiczno-noclegowej i turystycznej na terenach Gminy. 1.2 Rozbudowa ośrodków agroturystycznych. 1.3 Utworzenie punktów widokowych na terenie Gminy. 1.4 Wsparcie inicjatyw dotyczących budowy obiektów związanych ze sportami zimowymi (stacje narciarskie, ścieżki biegowe, zaplecze turystyczne). 1.5 Przygotowanie miejsc pod utworzenie pola namiotowego nad Tarnawką i Skawą 1.6 Stworzenie wizualnego systemu informacji turystycznej na temat walorów gminy (tablice informacyjne, ścieżki edukacyjne, strona internetowa, zintegrowany system informacji turystycznej np. baza gospodarstw agroturystycznych itp.). 1.7 Budowa ścieżek rowerowych i wytyczanie szklaków turystycznych pieszych, konnych. 1.8 Utworzenie w Zembrzycach - Centrum wypoczynku i rekreacji.
2. Rozwój infrastruktury na potrzeby działalności kulturalnej i sportowo- rekreacyjnej	
	Zadania: 2.1 Modernizacja obiektów rekreacyjno- sportowych na terenie gminy. 2.2 Remonty, modernizacje i rozbudowa obiektów kulturalnych i rozrywkowych. 2.3 Remont i rozbudowa bazy sportowo- rekreacyjnej. 2.4 Modernizacja i remont istniejących obiektów służących spędzaniu czasu wolnego na terenie Gminy. 2.5. Rewitalizacja i zagospodarowanie terenów zielonych i rekreacyjnych wzdłuż rzek w gminie. 2.6 Utworzenie parków, terenów zielonych i miejsc rekreacyjnych. 2.7 Budowa międzyregionalnych porozumień związanych z wspólnymi inwestycjami turystycznymi i kulturalnymi. 2.8 Tworzenie placów zabaw dla dzieci na terenie całej Gminy.
3. Rozwój oferty kulturalnej i sportowo - rekreacyjnej.	
	Zadania: 3.1 Dostosowanie oferty wydarzeń kulturalnych i rekreacyjnych do potrzeb. 3.2 Organizacja zajęć kulturalnych i artystycznych dla dzieci i młodzieży. 3.3 Wprowadzenie imprez kulturalnych i/lub sportowych identyfikowanych z gminą i jej walorami. 3.4 Wykorzystanie potencjału organizacji pozarządowych i grup nieformalnych do ubogacenia oferty wydarzeń kulturalnych i sportowych. 3.5 Wspieranie i promowanie lokalnych organizacji pozarządowych i grup nieformalnych w realizacji przedsięwzięć kulturalnych i sportowych na terenie gminy. 3.6 Promowanie zdrowego stylu życia oraz kreowanie mody na sport i rekreację ruchową. 3.7 Budowanie warunków do integracji mieszkańców gminy. 3.8 Wspieranie rozwoju inicjatyw lokalnych (kluby sportowe, orkiestry dęte, koła gospodyń wiejskich, OSP, stowarzyszenia muzyczne i inne stowarzyszenia) aktywizacja młodzieży.

	3.9 Współpraca gminy i sołectw z różnymi organizacjami wspierającymi integrację mieszkańców gminy np. z Lokalną Grupą Działania Podbabiogórze w ramach wspólnych inicjatyw. 3.10 Organizacja imprez cyklicznych o charakterze ponadregionalnym z zakresu kulturalno-rozrywkowego. 3.11 Kontynuacja gminnej imprezy Dni Ziemi Zembrzyckiej. 3.12 Stworzenie bezpłatnych punktów dostępu do internetu. 3.13 Upowszechnianie tradycji lokalnych wśród młodzieży oraz ich promocja.
4	**Efektywna promocja gminy**
	Zadania: 4.1 Opracowanie systemu wizualnej informacji promującej walory turystyczno – kulturalno – przyrodnicze gminy. 4.2 Współpraca z samorządami gminnymi i innymi instytucjami w zakresie tworzenia kompleksowej oferty turystycznej. 4.3 Integrowanie działań władz lokalnych i innych instytucji w zakresie tworzenia oferty turystycznej w dziedzinie atrakcji turystycznych gminy dla turystów. 4.4 Upowszechnianie tradycji regionalnych (zwyczaje, potrawy, miejscowy folklor i rękodzieło) na zewnątrz. 4.5 Publikowanie wydawnictw promujący atrakcje turystyczne i dziedzictwo kulturowe gminy. 4.6 Budowa zintegrowanego systemu informacji turystycznej w gminie. 4.7 Ochrona istniejących obiektów zabytkowych, w szczególności kościołów innych zabytków sakralnych. 4.8 Utworzenie produktu turystycznego który będzie bezpośrednio kojarzony z Gminą Zembrzyce. 4.9 Nawiązanie współpracy z samorządem wojewódzkim w zakresie promowania gminy materiałach promocyjnych i wydawnictwach. 5.0 Promocja Gminy Zembrzyce podczas krajowych i zagranicznych imprez i targów turystycznych.

11. Obszar strategiczny V – Nowoczesne zarządzanie publiczne

Celem nowoczesnego zarządzania publicznego w Gminie Zembrzyce jest zapewnienie jak najwyższej efektywności działań, po to by spojrzeć na Gminę jako na miejsce rozwoju, które dzięki sprawnym działaniom przedstawicieli władz wszelkich instytucji publicznych i prywatnych może osiągnąć efekt synergii niezbędny do wzrostu gminy, wykorzystywaniu szans i eliminacji pojawiających się zagrożeń. Warto zauważyć, że nowoczesne zarządzanie publiczne stawia wyzwania polegające na stosowaniu narzędzi aktywizujących społeczności lokalne, budujące zaangażowanie mieszkańców w sprawy dotyczące gminy, a także budujące markę gminy z którą warto się utożsamiać. W tym celu planowane są działania pozwalające na ustawiczne kształcenie administracji samorządowej w zakresie nowoczesnych metod zarządczych a także rozwój dostępności do usług publicznych poprzez stosowanie narzędzi TIK (Technologii informacyjno - komunikacyjnej). Ważne jest postrzeganie gminy jako społeczności lokalnej lecz również części globalnego świata, który może być szansą do wymiany doświadczeń i dobrych praktyk w tej dziedzinie zarówno na poziomie lokalnym, regionalnym, krajowym i międzynarodowym.

Cele operacyjne i zadania dla obszaru strategicznego nr V – Nowoczesne zarządzanie publiczne

1. Gmina zapewnia wysokiej jakości usługi administracyjne.	
	Zadania: 1.1 Podniesienie jakości i dostępności usług publicznych. 1.2 Doskonalenie kadr administracji samorządowej. 1.3 Rozwój infrastruktury teleinformatycznej , wspierającej rozwój e-administracji.
2.Gmina aktywnie współpracująca na szczeblu lokalnym i ponadlokalnym	
	Zadania: 2.1 Rozwój współpracy z innymi jednostkami samorządu terytorialnego (współpraca na szczeblu subregionalnym Województwa Małopolskiego, współpraca w ramach stowarzyszeń, związków, partnerstw). 2.2 Rozwój współpracy z organizacjami pozarządowymi. 2.3 Rozwój współpracy z instytucjami wspierającymi rozwój lokalny (w tym współpraca z Lokalną Grupą Działania Podbabiogórze). 2.4 Rozwój współpracy międzynarodowej.

12. Zgodność z regionalnymi i krajowymi dokumentami strategicznymi.

12.1. Ramy instytucjonalne lokalnej polityki rozwoju

Konieczność tworzenia gminnych dokumentów planistycznych o charakterze strategicznym nie wynika wprost z przepisów prawa. Znowelizowana w 2013 r. ustawa o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, tworząca podstawy prawne do przygotowania przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego zasad wdrażania programów Unii Europejskiej na lata 2014-2020, wśród dokumentów strategicznych opracowywanych przez jednostki samorządu terytorialnego wymienia jedynie strategie rozwoju województw oraz strategie ponadregionalne. Katalog ten pozostawia jednak otwarty, a wśród podmiotów odpowiedzialnych za prowadzenie polityki rozwoju wymienia samorząd gminny.

Ugruntowana praktyka prowadzenia polityki rozwoju na szczeblu gminnym realizowana jest najczęściej w postaci tworzenia gminnych strategii rozwoju. Zasady lokalnej polityki rozwoju powinny jednak uwzględniać wytyczne w zakresie prowadzenia polityki rozwoju na wyższych szczeblach. Poczynając od dokumentów na szczeblu Unii Europejskiej, w szczególności uwzględniając zasady Europejskiej Polityki Spójności, poprzez strategiczne dokumenty krajowe, przygotowywane przede wszystkim przez administrację rządową, a kończąc na wojewódzkiej i subregionalnej strategii rozwoju, opracowywanych przez samorząd województwa.

Aktualny system prowadzenia polityki rozwoju, oparty o hierarchiczny układ dokumentów strategicznych przedstawia się następująco:

- „EUROPA 2020" tj. Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu
- „POLSKA 2030 – trzecia fala nowoczesności" tj. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju
- Średniookresowa Strategia Rozwoju Kraju 2020: Aktywne społeczeństwo, konkurencyjna gospodarka, sprawne Państwo
- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2010: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie
- Strategia Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2011-2020
- Koncepcja Przestronnego Zagospodarowania Kraju 2030 oraz Plan zagospodarowania przestrzennego województwa małopolskiego
- 8 Strategii branżowych:
    - Rozwoju transportu
    - Rozwoju bezpieczeństwa narodowego RP
    - Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko
    - Rozwoju kapitału społecznego
    - Innowacyjności i efektywności gospodarki

- Zrównoważonego rozwoju wsi , rolnictwa i rybactwa
- Rozwoju kapitału ludzkiego
- Sprawne państwo

Przedstawiony schemat przedstawia aktualny system prowadzenia polityki rozwoju, oparty o hierarchiczny układ dokumentów strategicznych, wzajemnie ze sobą spójnych i powiązanych. Obejmuje on wytyczne płynące ze strategii Europa 2020, Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju, Średniookresowej Strategii Rozwoju Kraju (SRK) oraz 9 strategii zintegrowanych, obejmujących 8 strategii branżowych i Krajową Strategię Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie (KSRR). W tak ujęty system wpisuje się Strategia Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2011-2020, stanowiąca z kolei podstawę dla konstruowania subregionalnych i lokalnych dokumentów strategicznych. W procesie lokalnego planowania strategicznego należy jednak pamiętać o zachowaniu spójności i relacyjnym powiązaniu z systemem nadrzędnych dokumentów strategicznych, szczególnie tych opracowanych po wejściu w życie aktualnej strategii wojewódzkiej.

Tak zdefiniowany układ instytucjonalny programowania polityki rozwoju, w którym dokumenty niższego szczebla uwzględniają priorytety wynikające z programów nadrzędnych, wzmacnia efekty rozwojowe poprzez jednoznaczne określanie kluczowych kierunków interwencji. Spójność w wymiarze wertykalnym jednocześnie prowadzi do koncentracji środków publicznych na jasno zdefiniowanych celach rozwojowych.

12.2. Nadrzędne dokumenty strategiczne

Fundamentalne wytyczne dotyczące polityki rozwoju płyną z nadrzędnych dokumentów europejskich, określających zasady Europejskiej Polityki Spójności. Ważna jest też sama filozofia redystrybucji środków europejskich, która w ostatnich latach uległa przeorientowaniu z funkcji wyrównawczej na wzmacnianie konkurencyjności obszarów silnych oraz lepsze wykorzystanie istniejących potencjałów rozwojowych. Będąca podstawą Europejskiej Polityki Spójności Strategia Europa 2020 oparta została na trzech priorytetach:

1. rozwoju gospodarki opartej na wiedzy i innowacjach,
2. promocji gospodarki oszczędzającej zasoby, zielonej i konkurencyjnej,
3. sprzyjaniu gospodarce o wysokim zatrudnieniu, sprzyjającej spójności społecznej i terytorialnej.

Głównym dokumentem szczebla krajowego, wskazującym strategiczne zadania państwa w horyzoncie czasowym spójnym z dokumentami europejskimi, tym samym oddającym priorytety rozdziału funduszy europejskich na lata 2014-2020 jest średniookresowa Strategia Rozwoju Kraju 2020. Aktywne społeczeństwo, konkurencyjna gospodarka, sprawne państwo (SRK). Dokument ten, przyjęty 25 września 2012 r., wpisuje się w nowy system strategicznego zarządzania rozwojem kraju poprzez uwzględnienie wytycznych odnośnie głównych kierunków rozwoju, płynących z długookresowej strategii rozwoju kraju Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności. Podstawowe

priorytety SRK, koncentrujące główne działania i wyznaczające kierunki interwencji, mające na celu przyspieszenie procesów rozwojowych, to:

1. sprawne i efektywne państwo,
2. konkurencyjna gospodarka,
3. spójność społeczna i terytorialna.

W kontekście programowania polityki rozwoju na szczeblach niższych ważne jest, że SRK stanowi odniesienie dla dokumentów przygotowywanych na potrzeby programowania środków Unii Europejskiej na lata 2014-2020 – umowy partnerstwa i programów operacyjnych.

12.3. Strategie Zintegrowane

Dopełnieniem i swoistym narzędziem realizacji priorytetów określonych przez SRK jest 9 strategii zintegrowanych, których zadaniem jest rozwinięcie działań SRK i uszczegółowienie reform w niej określonych. Z punktu widzenia lokalnej polityki rozwoju kluczowe miejsce zajmuje dokument Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2010-2020. Regiony, miasta, obszary wiejskie. Zgodnie z przedstawionym w nim, nowym paradygmatem rozwoju regionalnego, w proces planowania strategicznego należy włączyć następujące wytyczne:

- wykorzystywanie zasobów endogenicznych regionów (uniezależnianie się od transferów zewnętrznych),
- tworzenie polityk wieloletnich i zdecentralizowanych w przeciwieństwie do dotychczasowych dotacji jednorazowo przeznaczanych na działania krótkoterminowe,
- finansowanie inwestycji wyselekcjonowanych (jako tych działań, które w największym stopniu przyczyniają się do rozwoju społeczno-gospodarczego regionu i powodują jego dyfuzję),
- wieloszczeblowe zarządzanie polityką regionalną – zaangażowanie wielu partnerów przez władze regionalne,
- zróżnicowane podejście do różnych typów regionów – wykorzystywanie specjalizacji regionalnych i subregionalnych oraz reagowanie na specyficzne bariery rozwojowe.

Wytyczne te zostały sformułowane przede wszystkim w celu wzmocnienia procesu programowania polityki rozwoju na szczeblu wojewódzkim. Jednak myśl zawarta w powyższych uwagach może stanowić ważną wskazówkę podczas programowania polityki rozwoju na szczeblu powiatowym i gminnym. Ponadto, zgodnie z rekomendacjami KSRR, w procesie zarządzania strategiami rozwoju postuluje się tworzenie i utrwalanie szerokich partnerstw między instytucjami publicznymi i społeczeństwa obywatelskiego tak, by zapewnić skuteczny i wielopoziomowy system zarządzania polityką rozwoju.

Spośród pozostałych strategii zintegrowanych szczególnie ważne dla lokalnej polityki rozwoju jest uwzględnienie wytycznych płynących z tych strategii, które w istotnym stopniu dotyczą obszarów związanych z zakresem zadań własnych jednostek samorządu terytorialnego. Wśród najważniejszych strategii należy wymienić następujące dokumenty:

Strategia Innowacyjności i Efektywności Gospodarki „Dynamiczna Polska 2020" – dokument przygotowany przez Ministerstwo Gospodarki i uchwalony 15 stycznia 2013 r. – szczególnie w zakresie działań zmierzających do realizacji takich celów jak: dostosowanie otoczenia regulacyjnego i finansowego do potrzeb innowacyjnej gospodarki, stymulowania innowacyjności poprzez wzrost efektywności wiedzy i pracy oraz wspieranie napływu innowacyjnych i odpowiedzialnych inwestycji;

Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2020 – dokument przygotowany przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego i uchwalony 26 marca 2013 r. – szczególnie w zakresie działań zmierzających do wzmocnienia partycypacji obywatelskiej w procesie kreowania lokalnej polityki rozwoju, wzmacniania wzajemnego zaufania obywateli oraz zaufania obywateli do instytucji i organów państwa, a także wzmacniania gotowości mieszkańców do działania na rzecz społeczności lokalnej;

Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020 – dokument przygotowany przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej i uchwalony 18 czerwca 2013 r. – szczególnie w zakresie działań na rzecz wzrostu poziomu zatrudnienia mieszkańców, wydłużenia aktywności zawodowej osób starszych, przeciwdziałaniu procesom wykluczenia społecznego oraz kreowania polityki edukacyjnej zmierzającej do podniesienia poziomu kompetencji i kwalifikacji obywateli.

12.4. Strategia Rozwoju Województwa Małopolskiego

Najważniejszym dokumentem określającym zasady polityki rozwoju na szczeblu regionalnym jest **Strategia Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2011-2020 (SRWM)**. Zapisy dokumentu postulują koncentrację środków na precyzyjnie zdefiniowanych priorytetach, operacjonalizację i parametryzację działań strategicznych, przejrzysty podział zadań i odpowiedzialności za poszczególne obszary polityki rozwoju, prowadzący jednak do mobilizacji zasobów wielu aktorów społecznych.

Struktura SRWM obejmuje 7 głównych obszarów polityki rozwoju województwa, a także kierunki i sposoby działania w tych obszarach. Dla każdego z obszarów interwencji sformułowano cel strategiczny, stanowiący opis pożądanego kierunku zmian w perspektywie do 2020 roku. Każdy z celów strategicznych w ramach obszarów realizowany jest poprzez wyodrębnione kierunki polityki rozwoju, złożone z katalogu działań priorytetowych. W odniesieniu do poszczególnych kierunków polityki sformułowana została strategia postępowania, określająca pożądany stan docelowy, a także określająca czynniki sprzyjające i ograniczające możliwość osiągnięcia zmiany będącej pochodną realizacji celu strategicznego. Na poniższym schemacie zobrazowano strukturę dokumentu.

Struktura Strategii Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2011-2020 przedstawia się następująco:

Wizja:
„Małopolska 2020 – nieograniczone możliwości"

Cel główny:
Efektywne wykorzystanie potencjałów regionalnej szansy dla rozwoju gospodarczego oraz wzrost spójności przestrzennej Małopolski w wymiarze regionalnym, krajowym i europejskim.

Powyższe realizowane będzie poprzez 7 głównych obszarów:
Obszar 1. Gospodarka wiedzy i aktywności
Obszar 2. Dziedzictwo i przemysły czasu wolnego
Obszar 3. Infrastruktura dla dostępności komunikacyjnej
Obszar 4. Krakowski Obszar Metropolitalny i inne subregiony
Obszar 5. Rozwój miast i terenów wiejskich
Obszar 6. Bezpieczeństwo ekologiczne, zdrowotne i społeczne
Obszar 7. Zarządzanie rozwojem województwa

Rekomendacje dotyczące programowania lokalnej polityki rozwoju można odnaleźć w SRWM w ramach obszaru: Rozwój miast i terenów wiejskich. Wśród kierunków polityki rozwoju w tym obszarze zwrócono uwagę na potrzebę integracji przestrzennej na poziomie lokalnym i zapewnienie powiązań lokalnych w obrębie obszarów wiejskich, dla których centrami są małe i średnie miasta, docelowo zapewniające jednolity standard dostępności podstawowych usług i dóbr publicznych. Umocnienie pozycji małych i średnich ośrodków miejskich jako lokalnych centrów gospodarczych ośrodków usług publicznych uznane zostało za warunek rozwoju okalających je terenów wiejskich. Projektowane działania opierają się na założeniu, że ważnymi elementami decydującymi o atrakcyjności małych miast są zasoby społeczne i kulturowe oraz przestrzeń publiczna.

Wśród kluczowych działań w ramach wspomnianego kierunku przewidziano poprawę dostępności podstawowych usług publicznych w zakresie lokalnej infrastruktury społecznej, o charakterze: edukacyjnym, kulturalnym, rekreacyjnym i sportowym oraz zdrowotnym.

Kolejnym kierunkiem polityki jest rozwój gospodarczy małych i średnich miast oraz terenów wiejskich. Celem działań określonym w ramach tego kierunku jest przede wszystkim przeciwdziałanie narastającym wewnątrzregionalnym zróżnicowaniom o charakterze gospodarczym. Projektowane przez Zarząd Województwa Małopolskiego działania uwzględniają szereg poniższych założeń:

- w ramach polityki rozwoju miast nie należy ograniczać się do wzmacniania infrastruktury społecznej i technicznej, lecz wysoki nacisk położyć także na tworzenie ofert zachęcających do lokowania nowych przedsięwzięć, wykorzystanie potencjału istniejących przedsiębiorstw oraz wzmacnianie relacji kapitałowych;
- zapleczem dla wielofunkcyjnego rozwoju obszarów wiejskich są małe i średnie miasta;

- aktywizacja terenów wiejskich warunkowana jest wdrożeniem bardziej efektywnych mechanizmów wsparcia funkcjonowania zarówno rolnictwa, jak i działalności okołorolniczej i pozarolniczej;
- aby zwiększyć partycypację obywatelską w programowaniu polityki rozwoju lokalnego należy określić trwałe ramy współpracy władz lokalnych i regionalnych.

W ramach kluczowych działań odnoszących się do poprawy kondycji gospodarczej małych i średnich miast główny nacisk położony został na rozwój oferty inwestycyjnej jednostek, połączony ze wspieraniem działań lokalnych instytucji rynku pracy – na rzecz zwiększenia zatrudnienia i przeciwdziałania bezrobociu. Natomiast, wśród priorytetów dla obszarów wiejskich, wyróżniono wsparcie obszarów rolniczych poprzez wdrożenie instrumentów wsparcia dla rolnictwa ekologicznego oraz marketingu wysokiej jakości produktów lokalnych i regionalnych. Takie działanie wpisuje się w oczekiwanie wzmożonego wykorzystania miejscowych przewag konkurencyjnych. Innym priorytetem aktywizacji obszarów wiejskich jest wspieranie działalności pozarolniczej, szczególnie na terenach atrakcyjnych rezydencjonalnie i turystycznie.

Ostatnim kierunkiem polityki rozwoju w obszarze rozwoju miast i terenów wiejskich jest funkcjonalne zarządzanie przestrzenią na poziomie lokalnym. Zwraca się tutaj uwagę na podejmowanie działań z uwzględnieniem powiązań funkcjonalnych pomiędzy ośrodkami, ochrony tożsamości lokalnej, a także dbałości o otoczenie. Wśród kierunków interwencji wymienia się rewitalizację obszarów zdegradowanych, ochronę krajobrazu i ładu przestrzennego na obszarach wiejskich, planowanie przestrzenne prowadzone z uwzględnieniem realizacji koncepcji osadnictwa zwartego, w oparciu o miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

Ponadto w SRWM w ramach obszaru: Krakowski obszar metropolitalny i inne subregiony wyróżniono subregion podhalański, jako obszar funkcjonalny z ośrodkami policentrycznymi, które nie posiadają charakteru węzłowego, ale wykazują wyraźne cechy strukturalnego podobieństwa i podlegają oddziaływaniu procesów, które w szczególny sposób determinują ich rozwój. Rozwój subregionu podhalańskiego w SRWM określono jako jeden z kierunków polityki rozwoju Małopolski. W kontekście budowania Strategii Rozwoju Gminy Zembrzyce szczególne znaczenie przypisać należy tym kierunkom rozwoju, które kładą nacisk na rozwój potencjału gospodarczego subregionu podhalańskiego poprzez wzmacnianie funkcji specjalizacyjnych subregionu oraz regionalnego rynku pracy.

12.5. Subregionalny Program Rozwoju 2014-2020

Elementem wdrażania Strategii Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2011-2020 jest przyjęcie indywidualnej ścieżki rozwoju dla pięciu subregionów wchodzących w skład województwa, w ramach tworzonego Subregionalnego Programu Rozwoju na lata 2014-2020. Jednym z kluczowych obszarów jest subregion Podhalański, zajmujący powierzchnię trzech powiatów: suski, nowotarski i tatrzański. Unikalne walory naturalne Tatr i Beskidu przyczyniają się do rozwoju turystyki: aktywnej, rekreacyjnej, specjalistycznej, a także uzdrowiskowej i prozdrowotnej. Współpraca transgraniczna ze Słowacją w zakresie wspólnej oferty turystycznej oraz rynku pracy, poprawa dostępu do usług publicznych a także rozwój infrastruktury komunikacyjnej są kluczowymi działaniami dla wzrostu

konkurencyjności Podhala. Do roli stolicy subregionu aspiruje Nowy Targ, który jako ośrodek ponadlokalny integruje cały obszar. W ramach prac nad weryfikacją i specyfikacją kierunków rozwoju subregionu zawartych w SRWM Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego przeprowadził szereg badań oraz konferencji subregionalnych.

Rysunek 3 Subregiony Województwa Małopolskiego

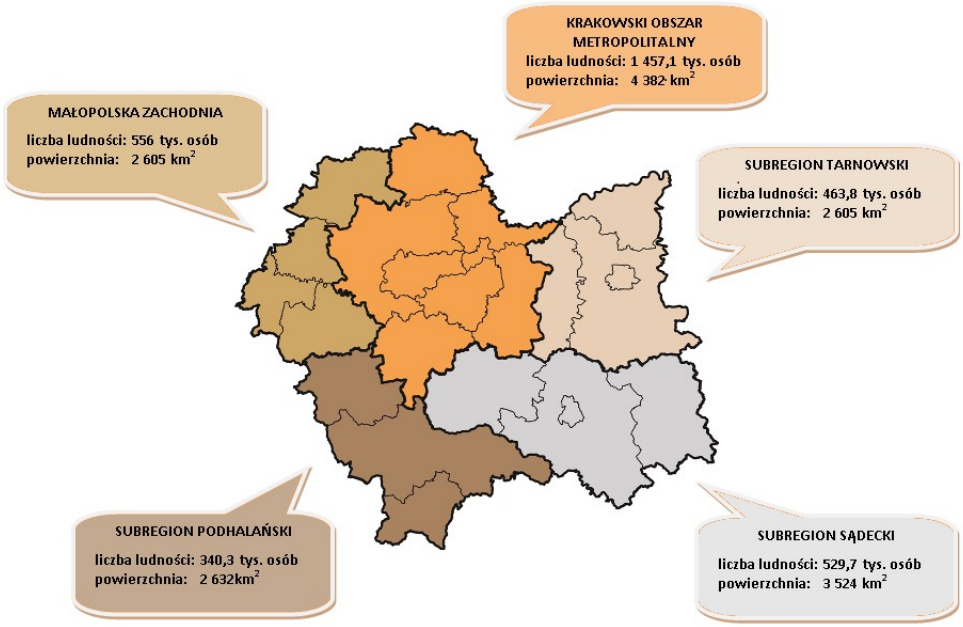

Źródło: funduszemalopolskie.gov.pl

Należy stwierdzić, że wśród kluczowych kierunków i możliwości rozwoju dominują zagadnienia ciągłego rozwoju infrastruktury komunikacyjnej (drogowej i kolejowej), podnoszenia jakości usług publicznych, ze szczególnym uwzględnieniem usług opieki zdrowotnej i oferty dla osób starszych, a także rozwój sektora usług i wykorzystanie potencjału turystycznego poprzez budowanie i promocję wspólnej oferty przemysłów czasu wolnego. Wśród wyzwań zdefiniowano przeciwdziałanie problemom wynikającym ze zmian demograficznych, prowadzących do ubytku liczby mieszkańców w tej części województwa.

Dalsza koordynacja prac nad Programem prowadzona jest przez fora subregionalne, składające się z członków Zarządu Województwa Małopolskiego, radnych Sejmiku Województwa Małopolskiego, przedstawicieli samorządów powiatowych i gminnych, przedsiębiorców, organizacji gospodarczych, organizacji społecznych, instytucji naukowych, badawczych i rozwojowych, uczelni wyższych, Policji i Państwowej Straży Pożarnej oraz innych kluczowych instytucji z punktu widzenia subregionu.

13. Procedury monitorowania, wdrażania i aktualizacji strategii.

Proces wdrażania Strategii jest rozpatrywany na trzech głównych poziomach:

- organizacyjnym
- merytorycznym
- społecznym.

Procedury wdrażania, monitorowania i aktualizacji zawierają listę działań, których podjęcie ma na celu ułatwienie realizacji Strategii Rozwoju Gminy Zembrzyce na lata 2016-2023 oraz umożliwienie stałego monitorowania i dostosowywania zapisów Strategii do zmieniających się warunków otoczenia społeczno-gospodarczego.

13.1. Poziom organizacyjny

Myślą przewodnią Strategii jest aktywizacja całej społeczności Gminy Zembrzyce. Zadania ujęte w dokumencie realizowane będą we współpracy ze społecznością lokalną oraz instytucjami, które działają w kierunku aktywizacji mieszkańców. Instytucje te mogą stać się partnerami gminy w procesie wdrażania Strategii.

Wśród potencjalnych Partnerów Gminy Zembrzyce w zakresie wdrażania Strategii możemy wskazać:

- Przedsiębiorców (w szczególności mikro-, małe-, i średnie przedsiębiorstwa, spółdzielnie)
- Organizacje pozarządowe tzw. NGO's (fundacje, stowarzyszenia, związki zawodowe, grupy formalne i nieformalne)
- Instytucje publiczne (jednostki samorządu terytorialnego, przedsiębiorstwa podległe jednostkom samorządu terytorialnego, jednostki rządowe, inne instytucje użyteczności publicznej)

Powyższe grupy uzupełniają się i funkcjonując razem tworzą efekt synergii.

Grupy wyszczególnione powyżej a w szczególności 3 sektory: JST (jednostki samorządu terytorialnego), NGO (organizacje pozarządowe) oraz przedsiębiorstwa powinny współpracować w oparciu o Zasady Partnerstwa, dzięki którym maksymalizowany jest końcowy efekt wpływu na społeczność lokalną. W uproszczeniu można powiedzieć, że Zasada Partnerstwa to zobowiązanie o wzajemnej współpracy administracji centralnej, samorządowej i partnerów spoza administracji w programowaniu, wdrażaniu, monitorowaniu i ewaluacji zadań i celów operacyjnych (czyli realizacji strategii).

Zasady Partnerstwa doskonale definiuje „Biała Księga" opracowana w 2014 r. wspólnie przez Business Centre Club – Związek Pracodawców, Forum Związków Zawodowych, Konfederacja

Lewiatan, Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych, Pracodawcy Rzeczypospolitej Polskiej oraz Związek Rzemiosła Polskiego. Wskazuje ona następujące grupy partnerów dla jednostek samorządów terytorialnych:

- Partnerzy społeczni
- Partnerzy gospodarczy
- Właściwe podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie

Partnerzy społeczni to:
organizacje pracodawców i pracowników działające w oparciu o:

a) ustawę z dnia 23 maja 1991 r. o organizacjach pracodawców lub
b) ustawę z dnia 22 marca 1989 r. o rzemiośle lub
c) ustawę z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych,

w tym przede wszystkim:

a) reprezentatywne organizacje pracodawców i pracowników w rozumieniu ustawy z dnia 6 lipca 2001 r. o Trójstronnej Komisji ds. Społeczno-Gospodarczych i wojewódzkich komisjach dialogu społecznego oraz
b) branżowe i regionalne organizacje pracodawców i pracowników zrzeszone w organizacjach reprezentatywnych.

Partnerzy gospodarczy:

a) izby gospodarcze w rozumieniu ustawy z dnia 30 maja 1989 r. o izbach gospodarczych oraz ustawy z dnia 14 grudnia 1995 r. o izbach rolniczych,
b) instytucje otoczenia biznesu, w tym parki technologiczne i inicjatywy parkowe, inkubatory technologiczne, akademickie inkubatory przedsiębiorczości, inkubatory przedsiębiorczości, centra transferu technologii, sieci aniołów biznesu, lokalne i regionalne fundusze pożyczkowe, fundusze poręczeń kredytowych oraz ośrodki szkoleniowo-doradcze oraz prywatne jednostki naukowe w rozumieniu art. 2 ust 9 pkt f) ustawy z dnia 8 października 2004 r. o zasadach finansowania nauki.

Właściwe podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie:

a) organizacje pozarządowe w rozumieniu ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
b) organizacje środowiska naukowego i akademickiego w rozumieniu ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. prawo o stowarzyszeniach.

Partnerzy przede wszystkim dysponują unikalną wiedzą nt. środowisk i podmiotów, które reprezentują. Są ich głosem w systemie wdrażania zadań w ramach Strategii Rozwoju funduszy oraz w ramach funduszy strukturalnych i inwestycyjnych, które współfinansują realizacje zadań. Wnoszą do dyskusji wiedzę o problemach i barierach napotykanych przez te podmioty, wspierając tym samym proces doskonalenia konkretnych rozwiązań. Sprawiają, że polityka samorządowa ma szansę być w większym stopniu przyjazna końcowemu odbiorcy i ukierunkowana na jego faktyczne potrzeby. To z kolei oznacza większą skuteczność interwencji i orientację na rezultaty. Partnerzy dostarczają więc samorządowi informacji o określonych grupach docelowych, ich potrzebach, doświadczeniach, wnioskach, propozycjach zmian i problemach. W naturalny sposób konsolidują daną grupę czy społeczność. Potrafią kreować temat dyskusji oraz generować informację zwrotną. Są jednak nie

tylko cennym źródłem informacji o skutkach prowadzonych działań lub zmian, ale też o wewnętrznych mechanizmach funkcjonowania danych grup. Partnerzy to także wsparcie eksperckie – część organizacji dysponuje niezależnymi analizami i ekspertyzami, współtworzonymi z udziałem swoich członków, które pokazują skutki proponowanych działań lub zmian, wzbogacając perspektywę samorządową. Partnerzy zatem mogą służyć profesjonalnym doradztwem i wsparciem. Można zaryzykować twierdzenie, że poprzez włączenie partnerów zostanie wzmocniona sama administracja samorządowa. Z praktycznego punktu widzenia trzeba podkreślić, że partnerzy często znają specyfikę obszarów tematycznych ujętych w zadaniach i celach strategicznych a więc problemów, jakie te programy mają rozwiązywać). Partnerzy pośredniczą w dialogu między instytucjami a określonymi grupami docelowymi i przekazują pomiędzy nimi informacje. Uczestnictwo partnerów zwiększa legitymizację działań i wyborów dokonywanych w systemie wdrażania Strategii oraz zapewnia zaangażowanie, wsparcie i współpracę określonych grup docelowych, a także aktywizuje wybrane środowiska.

Dodatkowo partnerzy mogą prowadzić wespół z administracją samorządową działania o charakterze edukacyjnym, szkoleniowym, informacyjnym i promocyjnym, gdyż posiadają niezbędne do tego zaplecze, bazę ekspercką oraz – co ważne – zaufanie wśród członków, reprezentowanego środowiska i opinii publicznej. Innymi słowy, gdy jest to zasadne, mogą być rzecznikami i promotorami określonych treści i argumentów.

Koordynacja procesu wdrażania i aktualizacji Strategii będzie odbywać się poprzez – Wójta Gminy Zembrzyce oraz Radę Gminy. Zostanie wykorzystany samorządowy model zarządzania Strategią. Model ten przekazuje proces zarządzania Strategią w ręce przedstawicieli władz jednostek samorządowych, a więc w tym przypadku decyzje, podejmowane w porozumieniu tych organów, oparte na kompleksowym podejściu do uwarunkowań społeczno-gospodarczych, będą w bardzo istotny sposób wpływały na rozwój lokalny Gminy Zembrzyce.

Wdrażanie Strategii Rozwoju Gminy Zembrzyce na lata 2016-2023, zawierającej zadania będące w kompetencjach wielu podmiotów, wymaga ścisłej koordynacji i współpracy pomiędzy zainteresowanymi stronami. Za koordynacje związaną z wdrażaniem Strategii odpowiedzialny będzie Referat Inwestycji i Rozwoju. Jego podstawowymi zadaniami powinny być:

a) koordynacja współpracy z innymi jednostkami samorządu terytorialnego, organizacjami pozarządowymi i przedsiębiorstwami
b) harmonizacja realizacji działań zapisanych w Strategii i innych dokumentach branżowych
c) przedstawianie informacji o realizacji Strategii
d) pozyskiwanie partnerów do realizacji zadań zapisanych w Strategii

Aktualizacja Strategii dokonywana będzie w okresach rocznych. Podobnie ocena postępów we wdrażaniu poszczególnych zadań tj. monitoring i ewaluacja.

13.2. Poziom merytoryczny

Poziom merytoryczny obejmuje wdrażanie i monitorowanie realizacji celów zapisanych w Strategii Rozwoju Gminy Zembrzyce na lata 2016-2023 oraz przegląd zapisów Strategii i ich aktualizację. W konsekwencji systematycznych działań wdrożeniowych i monitorujących, osiągnięte zostaną cele operacyjne (średniookresowe) i strategiczne (długookresowe). Strategia Rozwoju Gminy Zembrzyce określona została na lata 2016-2023. Okres ten współgra z kolejnym okres budżetowym Unii Europejskiej (okres budżetowy UE to lata 2014-2020). Do roku 2020 będzie można aplikować o środki, kolejne lata to również czas realizacji oraz monitorowania efektów.

Na poziomie merytorycznym ważną rolę przypisuje się Radzie Gminy, reprezentującej różnorodne środowiska lokalne. Tym samym Rada będzie wsparciem merytorycznym dla Referatu Inwestycji i Rozwoju.

Monitoring, ewaluacja i aktualizacja Strategii będą dokonywane zgodnie z poniższą procedurą.

Procedura monitorowania, ewaluacji i aktualizacji Strategii Rozwoju Gminy Zembrzyce na lata 2016-2023

1. Zadania związane z monitoringiem, ewaluacją i aktualizacją Strategii Rozwoju Gminy Zembrzyce na lata 2016-2023 powierza się Wójtowi Gminy Zembrzyce.
2. Odpowiedzialność za zwoływanie posiedzeń Rady Gminy w zakresie ewaluacji i aktualizacji Strategii powierza się Przewodniczącemu Rady Gminy, na wniosek Wójta Gminy Zembrzyce.
3. Odpowiedzialność za obsługę techniczną i organizacyjną prac ewaluacyjnych i aktualizacyjnych Rady Gminy powierza się Referatowi Inwestycji i Rozwoju.
4. Wójt przedstawia Radzie Gminy wnioski z analizy ewaluacji wraz z propozycjami aktualizacji Strategii
5. Rada Gminy dokonuje ewaluacji i (ewentualnie) aktualizacji Strategii.

13.3. Poziom społeczny

Poziom społeczny dotyczy upowszechniania zapisów Strategii Rozwoju Gminy Zembrzyce wśród społeczności lokalnej oraz pozyskiwania partnerów (lokalnych i zewnętrznych) dla realizacji zadań Strategii. Głównym adresatem zapisów Strategii są mieszkańcy gminy, a w szczególności:

1. Radni, pracownicy Urzędu Gminy i gminnych jednostek organizacyjnych;
2. Posłowie i senatorowie reprezentujący w Parlamencie subregion małopolski oraz radni Sejmiku Wojewódzkiego, związani z subregionem;
3. Przedsiębiorcy, przedstawiciele sektora gospodarczego, instytucje otoczenia biznesu, instytucje szkoleniowe z regionu;
4. Sektor finansowy – banki, instytucje pożyczkowe i kredytowe;
5. Wyższe uczelnie z terenu subregionu;
6. Organizacje pozarządowe z terenu gminy, Powiatowy Urząd Pracy, placówki edukacyjne.

Upowszechnienie zapisów Strategii Rozwoju Gminy Zembrzyce wśród społeczności lokalnej ma na celu:

1. Poinformowanie o zakończeniu prac nad opracowaniem Strategii Rozwoju Gminy Zembrzyce na lata 2016-2023;
2. Objaśnienie dalszych etapów procesu planowania rozwoju społeczno-gospodarczego w gminie – realizacja zapisów Strategii, zaproszenie partnerów do współpracy;
3. Prezentację lokalnego potencjału społeczno-gospodarczego Gminy Zembrzyce, priorytetów i kierunków jego rozwoju w najbliższych latach (obszary priorytetowe i cele strategiczne, cele operacyjne, kierunki interwencji);
4. Objaśnienie roli funduszy strukturalnych Unii Europejskiej w finansowaniu rozwoju lokalnego i sposobu ich pozyskiwania poprzez przygotowanie projektów wynikających ze Strategii Rozwoju – z kierunków interwencji.
5. Zachęcenie do wzięcia udziału w realizacji zapisów Strategii Rozwoju Gminy Zembrzyce.

W celu upowszechnienia treści Strategii Rozwoju Gminy proponuje się realizację następujących działań:

1. Umieszczenie do pobrania w wersji elektronicznej na stronie internetowej gminy i w Biuletynie Informacji Publicznej (BIP) materiału przybliżającego zainteresowanym Strategię Rozwoju Gminy Zembrzyce;
2. Przekazanie informacji do mediów lokalnych.
3. Przekazanie bibliotekom publicznym oraz szkołom z terenu gminy wydrukowanego egzemplarza tekstu Strategii Rozwoju Gminy Zembrzyce na lata 2016-2023 wraz z nagraną płytą CD, zawierającą materiał informacyjny przybliżający Strategię oraz jej pełny tekst.

Ważnym adresatem Strategii Rozwoju Gminy Zembrzyce jest również otoczenie jednostki, szczególnie:

1. Sąsiednie gminy;
2. Powiat suski;
3. Zarząd Województwa Małopolskiego;
4. Wojewoda Małopolski;
5. Organizacje samorządu gospodarczego o ponadlokalnym zasięgu;
6. Organizacje rządowe, samorządowe i pozarządowe o ponadlokalnym zasięgu (regionalnym i krajowym);
7. Potencjalni inwestorzy zainteresowani inwestycjami w gminie;
8. Zagraniczni partnerzy samorządowi Gminy Zembrzyce.

SPIS RYSUNKÓW

Rysunek 1 Województwo Małopolskie 7
Rysunek 2 Gmina Zembrzyce 8
Rysunek 3 Subregiony Województwa Małopolskiego 59

SPIS TABEL

Tabela 1 Liczba mieszkańców Gminy Zembrzyce 13
Tabela 2 Ilość mieszkańców w pozostałych miejscowościach Gminy 14
Tabela 3 Przyrost naturalny w gminie Zembrzyce 15
Tabela 4 Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem 16
Tabela 5 Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem w poszczególnych miejscowościach Gminy Zembrzyce 16
Tabela 6 Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON wg sektorów własnościowych 18
Tabela 7 Liczba osób pracujących w Gminie Zembrzyce 20
Tabela 8 Liczba osób bezrobotnych w Gminie Zembrzyce 20
Tabela 9 Dane dotyczące bezrobocia w poszczególnych gminach powiatu suskiego - stan na 30.09.2015 21
Tabela 10 Dane dotyczące bezrobocia w poszczególnych gminach powiatu suskiego, wg przyczyn bezrobocia - stan na 30.09.2015 22
Tabela 11 Liczba dzieci korzystających z przedszkola na terenie Gminy Zembrzyce 23
Tabela 12 Liczba uczniów w szkołach na terenie Gminy Zembrzyce 24
Tabela 13 Ośrodki noclegowe w Gminie Zembrzyce 28
Tabela 14 Zestawienia dotyczące sieci kanalizacyjnej i wodociągowej - dane za rok 2014 29
Tabela 15 Zestawienie wyników ankiety 30

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1 Liczba mieszkańców Gminy Zembrzyce w latach 2010-2014. 13
Wykres 2 Liczba mieszkańców miejscowości Zembrzyce w latach 2010-2014 13
Wykres 3 Liczba mieszkańców pozostałych miejscowości (Tarnawa Górna, Tarnawa Dolna, Śleszowice, Marcówka) w latach 2010-2014. 14
Wykres 4 Średnia ocen mieszkańców ogółem 31
Wykres 5 Ocena warunków życia w Gminie Zembrzyce 31